

MAGAZINE OVER EEN LEVEN LANG LEREN BIJ FONTYS

verder met

FONTYS.

Met een
deeltijd-
opleiding
je droom
waarmaken

TOEGANGSPOORT
TOT ALLE
BESCHIKBARE
KENNIS

Er gaat een
wereld open

Nooit te oud om te leren

'Mijn opleiding opende deuren die anders dicht zouden blijven.' Kristel Raijmakers (27) startte met een deeltijdopleiding managementvaardigheden en leidinggeven bij Fontys en kreeg al snel daarna een leidinggevende functie aangeboden. Ze merkte dat de opleiding haar de kennis en inzichten gaf om met zelfvertrouwen aan de slag te gaan. Op pagina 32 in dit magazine leest u haar verhaal. Het is een mooi voorbeeld van wat wij nastreven bij Fontys Hogescholen. Door onze studenten aandacht en uitdaging te geven groeien ze naar de volgende stap in hun carrière. Hoe jong of oud ze ook zijn.

Scholing houdt niet op na het afsluiten van een opleiding. In de maatschappij van vandaag is kennisstijlstand al heel snel achteruitgang. Veel afgestudeerden kloppen daarom na enige tijd al weer aan voor een post-hbo, master of cursus. Anderen laten zich met een deeltijdopleiding omscholen naar een ander vakgebied. Sommige mbo-ers maken de keuze voor extra verdieping of modules op hbo-niveau.

Ook van de vele maatwerk in-company trainingen wordt veelvuldig gebruik gemaakt. Daarnaast hebben we voor bedrijven volop mogelijkheden op het gebied van stage- en afstudeerplaatsen of praktijkgericht onderzoek, vaak uitgevoerd door lectoren in samenwerking met docenten en studenten.

In dit magazine laten we deeltijd- en masterstudenten, cursisten, docenten, lectoren, werkgevers en partners aan het woord over Fontys. Daarbij is een ding duidelijk: je bent nooit te oud om te leren. Sterker, om jong van geest en bij de tijd te blijven is een leven lang leren een must.

Ik wens u veel leesplezier en hoop u te mogen begroeten bij Fontys.

Marcel Wintels

voorzitter College van Bestuur Fontys

08

Ommezwaai

- 04 Jan Willem Rooijmans,
deeltijdstudent Managerial control
- 38 Marie Hol,
deeltijdstudent Verpleegkunde

16

Onderzoek

- 08 Gaby Jacobs,
lector Professionele waarden in
kritische dialoog
- 19 Hogeschool met
onderzoeksambities
- 24 Lars Borghouts,
lector Fysieke activiteit en
gezondheid
- 46 Marc Glaudemans,
lector Stedelijke strategieën

26

Verdieping

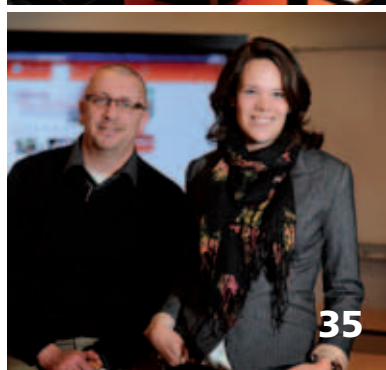
- 20 Van hakken in het zand naar
aanstekelijk enthousiasme
- 32 'Opleiding opent deuren die
anders dicht zouden blijven'

28

Bevlogen

- 10 Docent in hart en nieren
- 16 'Deeltijdstudenten houden
ons scherp'

35

Student in beeld

- 34 Frederik ten Horn,
deeltijdstudent ICT
- 40 Miriam Venema,
masterstudent Kunsten
- 43 Ninoy Gorissen,
deeltijdstudent MER
- 48 Adeline van Campen,
cursist Pabo

Omgeving

- 06 Geïnspireerd door de oplos-
singen van studenten
- 12 Brainport: Fontys hofleve-
rancier van gekwalificeerd
technisch personeel
- 26 Cursus op maat voor Sligro
- 36 United Brains
- 41 'Een ecosysteem van
kennisuitwisseling'
- 42 Beat the bug!

Méer onderwijs

- 28 Cursus voetbaljournalistiek
- 44 Advies en consultancy
- 49 Cursus Cambridge
Advanced English
- 54 Echografie binnen de
huisartspraktijk

Méer inspiratie

- 14 De klas van...
- 22 Een 'awardwinning' stagiair
- 35 Deeltijdstudent en docent
met elkaar in gesprek
- 50 Praktische informatie en
aanbod
- 55 Colofon

Jan Willem Rooijmans is iemand die zich graag blijft ontwikkelen. Zonder al te veel vooropgezette plannen en met een open vizier grijpt hij de kansen die zich aandienen. Van zijn voormalige werkgever Philips kreeg hij de kans om vanuit zijn functie als marketeer door te groeien naar manager internal control en sindsdien is Jan Willem naast zijn werk weer 'student' geworden. Hij volgde de post hbo-opleiding managerial controlling bij Fontys Hogeschool Financieel Management in Eindhoven en inmiddels is hij zich alweer aan het oriënteren op een vervolg.

Jan Willem Rooijmans

deeltijdstudent Fontys Hogeschool Financieel Management

'Kern van het verhaal is dat ik een goede babbel heb en dat dat in mijn huidige werk goed combineert met mijn nieuw verworven financial controlling-kennis'

'Ik ben meer iemand van de praatjes dan van de cijfers, dus de overstap van marketing naar financial control was in eerste instantie geen logische. Maar mijn werkgever zocht iemand die verder kon kijken dan cijfers alleen en bovendien kwam ik erachter dat dit vak betrekking heeft op alle bedrijfsprocessen. Mijn interesse was gewekt en ik ben de post hbo-opleiding gaan volgen bij Fontys. Eén vak moet ik nog inhalen, dat doe ik in de komende periode.' Ondertussen is Jan Willem begonnen aan de aansluitende master die gegeven wordt door Nyenrode. 'De opleiding is een samenwerking tussen Fontys en Nyenrode, dus dat gaat in een moeite door. En daar blijft het waarschijnlijk niet bij, want ik ben nu alweer verder aan het kijken naar de mogelijkheden op het gebied van bedrijfsstrategie en budgetten, meer business controlling dus.'

Een dikke acht

Tijdens de afronding van zijn studie bij Fontys werd Jan Willems dochter geboren. 'Ik heb er bewust voor gekozen om toch door te gaan met studeren. Als je er eenmaal uit bent is het heel moeilijk om weer te beginnen. Het is niet niks, fulltime werken en daarnaast zo'n vijf à tien uur in de week aan je opleiding besteden. Maar wel de moeite waard. Ik zat in een groep van ongeveer twintig mensen, allemaal professionals. Er komen daardoor veel interessante praktijkvoorbeelden voorbij, dat is hartstikke leuk. Er is veel onderlinge uitwisseling en je wordt gestimuleerd om te werken met cases uit je eigen werkomgeving. Zo heb ik voor marketing & organisatie een paper geschreven over de relatie tussen interne communicatie en ziekteverzuim.' Jan Willem geeft de opleiding een dikke acht. 'Misschien wel een negen. En de coördinatoren, de dames die contact houden met alle studenten, die krijgen van mij een 11. Zij staan altijd voor je klaar, houden overal rekening mee. Ze regelen echt alles voor je.'

Gebakken lucht verkopen

Aan zijn overgrootvader beloofde Jan Willem ooit om alles te doen wat binnen zijn mogelijkheden ligt. Het ondernemende karakter van Jan Willem liet zich dan ook al vroeg gelden. 'Na de middelbare school ben ik eerst een jaar naar Aruba gegaan om daar in de horeca te werken. Toen ik terugkwam ben ik aan een opleiding marketing – ook bij Fontys – begonnen. Die heb ik na twee jaar onderbroken om naar Maleisië te gaan. Ik zou daar een soort bieb-online-project aan de man gaan brengen, destijds een heel vernieuwend concept op cd-rom. Toen werd er al gezegd dat ik zelfs gebakken lucht zou kunnen verkopen. Dat is eerlijk gezegd nog steeds een van mijn wensen, haha! Maar goed, kern van het verhaal is dat ik een goede babbel heb en dat dat in mijn huidige werk goed combineert met mijn nieuw verworven financial controlling-kennis. Boekhouders hebben toch een bepaald imago. Het zijn vaak mensen die al dertig jaar op een bepaalde manier iets doen en het is mijn rol om hen over de streep te trekken als er nieuwe plannen of strategieën geïmplementeerd moeten worden.' Jan Willems' ultieme wens is bedrijven te adviseren hoe ze hun organisatie optimaal kunnen 'controleren' door middel van communicatie. 'Je zult me nog wel eens tegenkomen bij Fontys.'

JAN WILLEM ROOIJMANS

'ER IS VEEL ONDERLINGE UITWISSE-
LING EN JE WORDT GESTIMULEERD
OM TE WERKEN MET CASES UIT JE
EIGEN WERKOMGEVING'

Tekst: Dorien van Witteveen Foto: Marco Magielse

Evert-Jan Niemeijer

Fontys en bedrijven *hand-in-hand* voor uitstekend onderwijs

'Ik word geïnspireerd door de oplossingen van studenten'

Voor Fontys is een goede relatie met bedrijven onmisbaar. Zij voorzien de opleidingen van actuele vraagstukken, studenten ontdekken er de complexiteit van de praktijk en talenten worden door het bedrijfsleven in een vroeg stadium ontdekt. Tekst: Chriz van de Graaf Foto: Bart van Overbeeke

International Business and Management Studies van Fontys Hogeschool Marketing Management in Eindhoven is een voorbeeld van een opleiding waar het internationale bedrijfsleven een belangrijke stempel drukt op het onderwijs. Aan deze brede managementopleiding studeren mensen van over de hele wereld - meer dan de helft komt van buiten Nederland. Ze leren om zaken te doen met, en leiding te geven aan, verschillende culturen. De opleiding heeft nauwe relaties met tal van bedrijven, zoals Philips, NXP, VDL en Lely Industries NV. Maar ook met kleinere bedrijven die zich internationaal willen profileren. De bedrijven voorzien de opleiding van projecten uit de praktijk. Studenten voeren die opdrachten vaak ook op het bedrijf uit. De internationale ondernemingen zijn dus het podium waarop studenten zich laten zien.

Internationale stage

Evert-Jan Niemeijer is accountmanager large dairy bij Lely Industries NV, mondiaal leider in melkrobots. Het bedrijf exporteert over de hele wereld. Niemeijer is al ruim tien jaar betrokken bij Fontys. Het begon met een vraag voor het plaatsen van een stagiaire. Er kwam een Bulgarse studente die geweldig werk voor hem verrichtte in een exportproject. Nog vele stagiaires volgden, soms hele groepen. 'Die projecten hebben mij allemaal geholpen. Soms met een nieuw contact, soms met kennis van

subsidies, een andere keer met een nieuw distributiekanaal. Ik ben heel blij dat deze jonge mensen met creativiteit en een frisse blik onze export helpen verbeteren.' Meer dan eens gingen de studenten op reis naar het buitenland om ter plaatse projecten uit te voeren.

Slagen in bedrijfsleven

Later werd Niemeijer gevraagd om bij Fontys als extern examiner op te treden. 'Dat is heel leuk, en vaak word ik door de oplossingen van studenten geïnspireerd.' Drie jaar geleden trad hij toe tot de advisory board van de opleiding International Business & Management Studies. Deze raad van toezicht geeft gevraagd en ongevraagd advies over de manier waarop het onderwijs is georganiseerd. Het bedrijfsleven toetst of de student straks in het internationale bedrijfsleven kan starten en slagen.

Toegepaste wetenschap

Docent internationale marketing, Léon Wijckmans, coacht studenten bij hun internationale projecten, zoals voor Lely. Zo heeft onlangs een projectgroep een uitstekende studie van de Braziliaanse markt gemaakt. 'Deze studenten hebben voor het bedrijf een rapport gemaakt waarmee het een verantwoorde strategische beslissing kan nemen over export naar Brazilië. Anderzijds worden docenten ook beter van de nauwe relatie met het bedrijfsleven,' vertelt Wijckmans. 'Zo staan we met ons gezicht naar de buitenwereld en blijven we precies op de hoogte van de praktijk van bedrijven. Wij zijn er als hogeschool om met toegepaste kennis studenten en de samenleving te voeden. Die rol kunnen we dankzij bedrijven nog beter spelen.'

Wisselwerking tussen bedrijfsleven en Fontys

- Studenten komen in aanraking met de meest actuele vragen in het bedrijfsleven.
- Potentieel talent kan al tijdens de studie worden ontdekt.
- Studenten passen nieuwe kennis en skills direct toe in de bedrijfsomgeving.
- Dankzij de aansprekende projecten van bedrijven bouwen studenten aan een indrukwekkend cv.
- Bedrijven brengen de praktijk de opleiding in, wat zorgt voor dynamisch onderwijs en uitdagende projecten.

Lector Professionele waarden in kritische dialoog Gaby Jacobs

'Onderzoek is de motor voor professionele ontwikkeling'

Niet iedere docent ziet direct in hoe onderzoek kan bijdragen aan zijn professionele ontwikkeling. Zijn de eerste stappen op het onderzoekspad nog onwennig, gaandeweg raken studenten enthousiast.

Tekst: Marieke Raven Foto: Bart van Overbeeke

De meeste studenten die een opleiding volgen aan het Opleidingscentrum Speciale Onderwijszorg (OSO) zijn al een aantal jaar werkzaam in het onderwijs. Op een gegeven moment in hun carrière groeit hun behoefte aan kennisuitbreiding. Schooldirecties en de mogelijkheid om gebruik te maken van de Lerarenbeurs ondersteunen deze ambitie. Tijdens een masteropleiding krijgen ze vaak voor het eerst te maken met het doen van onderzoek. Niet iedereen ziet direct in hoe onderzoek kan bijdragen aan hun professionele ontwikkeling. 'Velen denken bij het doen van onderzoek aan een minutieuze en verifieerbare studie van een bepaald onderwerp volgens strenge conventies, zoals deze binnen de wetenschap gelden,' aldus lector Gaby Jacobs. 'Onderzoek doen in het hoger beroepsonderwijs is iets heel anders dan op de universiteit. Bij ons staan de invloed van het onderzoek op de student, de beroepspraktijk en de samenwerking met anderen voorop. Wij verichten niet louter wetenschappelijk onderzoek, veeleer participatief onderzoek.'

Concrete uitdagingen

Jacobs is als lector Professionele waarden in kritische dialoog aan OSO verbonden. OSO is een kenniscentrum voor het onderwijs op

het gebied van speciale onderwijszorg en inclusie. Naast de hbo-masteropleiding Special Educational Needs verzorgt het centrum een groot aantal cursussen. Deze opleidingen gaan theoretisch en vooral praktisch in op concrete uitdagingen die studenten tegenkomen in een werksituatie. In de masterstudie kiezen studenten binnen een thematisch kader hun eigen onderzoeksvraag, vaak aan de hand van ervaringen uit eigen beroepspraktijk. Binnen dit cluster worden de studenten gericht begeleid door docenten en ondersteund door hun medestudenten, die optreden als critical friends. Zijn de eerste stappen op het onderzoekspad nog onwennig, gaandeweg raken de studenten enthousiast. 'Het proces helpt hen om kritische vragen te stellen over het eigen handelen en om die te bestuderen en te verbeteren. Vaak met succes.' Omdat bij de meeste leerkrachten niet automatisch een kritische houding aanwezig of ontwikkeld is, vroegen Jacobs en haar collega Luuk den Hartog zich af wat de impact is van onderzoek op studenten en hun werkomgeving. De uitkomsten overtroffen ieders verwachtingen.

Perspectieverruiming

'Uit ons onderzoek onder afgestudeerden aan de masteropleiding bleek dat het doen van onderzoek voor hen veel meer had opgebracht dan alleen het beantwoorden van hun onderzoeksvraag. Zij noemden onder meer perspectieverruiming en persoonlijke ontwikkeling op het gebied van communicatie en samenwerking met anderen als enorme winsten voor het uitoefenen van hun vak. De veranderingen gingen verder dan de eigen persoon, ook collega's en

de schoolleiding maakten een ontwikkeling door omdat de dialoog binnen de school op gang was gekomen. Dit leidde er toe dat de onderwijspraktijk verandert, beginnend bij de kritisch-onderzoekende student. Onderzoek werkt als een olievlek. Het is de motor voor een professionele ontwikkeling van de sector.'

Community of practice

Met de introductie van de bachelor-masterstructuur in het hbo-onderwijs heeft het praktijkgericht onderzoek een hoge vlucht genomen. Op grote schaal worden samenwerkingsverbanden aangegaan om onderzoeksresultaten naar een hoger plan te tillen. Sinds kort is OSO een samenwerkingsverband aangegaan met vijf kennis- en praktijkinstellingen in het kader van het RAAK-PRO subsidieprogramma. RAAK-PRO richt zich op het versterken van het praktijkgericht onderzoek aan hogescholen, in samenwerking met de beroepspraktijk, en op het intensiveren van de relaties met andere kennisinstellingen. In dit geval zal vier jaar lang onderzoek worden gedaan naar de pedagogische sensitiviteit van leerkrachten, de ontwikkeling daarvan en de opbrengsten voor leerlingen. 'Ook leerlingen, hun ouders en de schoolleiding worden er bij betrokken. Op deze manier ontstaat een community of practice, een kritisch gezelschap dat door het uitwisselen van kennis, inzichten en ervaringen leert en al doende nieuwe manieren ontwikkelt om met problemen en uitdagingen om te gaan. De verwachting is dat dit concrete aanbevelingen en producten oplevert voor de beroepspraktijk.'

'Onderzoek werkt als een olievlek. Het is de motor voor een professionele ontwikkeling van de sector'

Twée bevlogen en veelzijdige docenten geven een blik in de 'keuken' bij twee deeltijdopleidingen. Als eerste is aan het woord Tim Neutelings, docent Nederlands en opleidingscoördinator bij Fontys Lerarenopleiding Sittard.

Tamara Pompe is docent Wiskunde, Statistiek en Kwantitatieve Methoden en coördinator aan de deeltijdavondopleiding Bedrijfsmanagement MKB van Fontys Hogeschool Bedrijfsmanagement en Techniek in Eindhoven.

TIM NEUTELINGS

Kennis op maat in Sittard

'Welke kennis moet een tweedegraads docent Nederlands bezitten? Dat is een belangrijke vraag waar landelijk veel aandacht voor is en waar wij ons hier op de lerarenopleiding dus ook regelmatig mee bezig houden', vertelt Tim Neutelings. 'Deze vraag is vooral relevant als het gaat om docenten die bij ons komen als deeltijdstudenten om hun tweedegraads bevoegdheid te halen. Je moet je voorstellen dat geen enkele deeltijdstudent hetzelfde is wat betreft achtergrond, opleiding en werkervaring. Op het gebied van kennis is er een grote diversiteit. We kijken daarom naar iedere cursist afzonderlijk en stellen een programma op maat samen.'

DOCENT IN HART EN NIEREN

Tekst: Martine Croll Foto's: Bart van Overbeeke

De motor van het onderwijs

Als docent in hart en nieren streeft Tim ernaar zijn passie en bevlogenheid voor het lesgeven over te brengen op zijn cursisten. In zijn optiek is Nederlands – en taal – de motor van het onderwijs. Taal, denken en leren zijn voor hem onlosmakelijk met elkaar verbonden. 'Als je de taal niet meester bent, zal het denken en leren daar onder lijden', volgens Tim. 'Mijn insteek bij het onderwijs is telkens het vergroten van de bewustwording van het belang van taal. Het is namelijk zo dat iedere student - maakt niet uit welke studie - verslagen moet maken of presentaties geven. Als je dan letterlijk niet goed uit je woorden komt omdat je de taal niet goed beheerst, heb je een probleem. Ik durf zelfs te stellen dat iedere les een taalles is. Dat bewustzijn wil ik vergroten. En waar beter te beginnen dan bij de leraren Nederlands?'

Prikkelen van de zintuigen

'Zoals gezegd: geen een van onze studenten is hetzelfde. Ook qua interesse in aspecten van het vak. Zo heb ik een passie voor taalkunde en dus ook grammatica, maar ik realiseer me dat er veel leraren, en nog meer leerlingen zijn, die een broetje dood hebben aan al die regels. De vraag is dan van belang: hoe prikkel je de interesse van iemand? Zo ben ik bezig met het ontwikkelen van een lesmethode waardoor men zin krijgt in zinnen! Daarvoor gooi ik het over een heel andere boeg dan tot nu toe gebruikelijk is geweest bij het leren van grammatica. Ik probeer met mijn methode de zintuigen aan te spreken en te prikkelen waardoor het makkelijker wordt de 'technische feiten' te onthouden. Ons doel is om de leerkrachten die hier bijgeschoold worden op meerdere vlakken dergelijke handvatten mee te geven zodat ze het vak met vernieuwd

enthousiasme kunnen doceren. Want daar draait alles uiteindelijk om: docenten moeten taalkennis overdragen aan studenten. Als ze dat op een aanstekelijke manier kunnen, zullen studenten ook smullen van de lessen.'

Stevig lesprogramma

Over de deeltijdopleiding zegt Tim: 'Het programma is als 'stevig' te bestempelen. Per module van acht weken zijn er vier tot acht contacturen. Daarnaast zijn er veel uren zelfstudie vereist. We proberen in ieder onderdeel te werken met specialisten, ten eerste om het onderwijs daarmee op hoog niveau te houden en ten tweede om daarmee de praktijk in de les te brengen.'

TAMARA POMPE

'Niet alleen komen zij om echt naar je verhaal te luisteren, maar ze stellen ook kritische vragen en toetsen mijn les aan de werkelijkheid op de werkvloer'

Unieke MKB-managementopleiding in Eindhoven

Tamara Pompe over de opleiding Bedrijfsmanagement MKB: 'Met de opleiding zijn wij als Fontys uniek, want als enige bieden wij de bacheloropleiding Bedrijfsmanagement MKB in Nederland aan. Dat doen wij op twee plaatsen: Eindhoven en Tilburg. Alleen in Eindhoven wordt de deeltijdopleiding aangeboden. Het is een brede managementopleiding gericht op het midden- en kleinbedrijf (mkb). Juist het midden- en kleinbedrijf is op zoek naar allround professionals, want alleen met een goede bedrijfsvoering kan het mkb de motor van de Nederlandse economie blijven. Qua onderwerpen en inhoud zitten wij eigenlijk een beetje tussen alle managementopleidingen in. Maar het technische aspect weegt bij ons duidelijk wat zwaarder. Vandaar dat afgestudeerden bij ons de titel Bachelor of Engineering krijgen.'

Kennis verdiepen

Onze brede aanpak - met behoud van het technische accent - spreekt veel mensen uit productiebedrijfachtige omgevingen aan. Veel van de zaken die aan bod komen tijdens de

opleiding zijn herkenbaar voor studenten uit hun werksituaties. De studenten komen bij ons om hun kennis te verdiepen. Vaak hebben ze in hun huidige functie het plafond bereikt en zijn ze toe aan een volgende carrièrestap. Voor middenkaderfuncties is een bachelorniveau meestal een vereiste.'

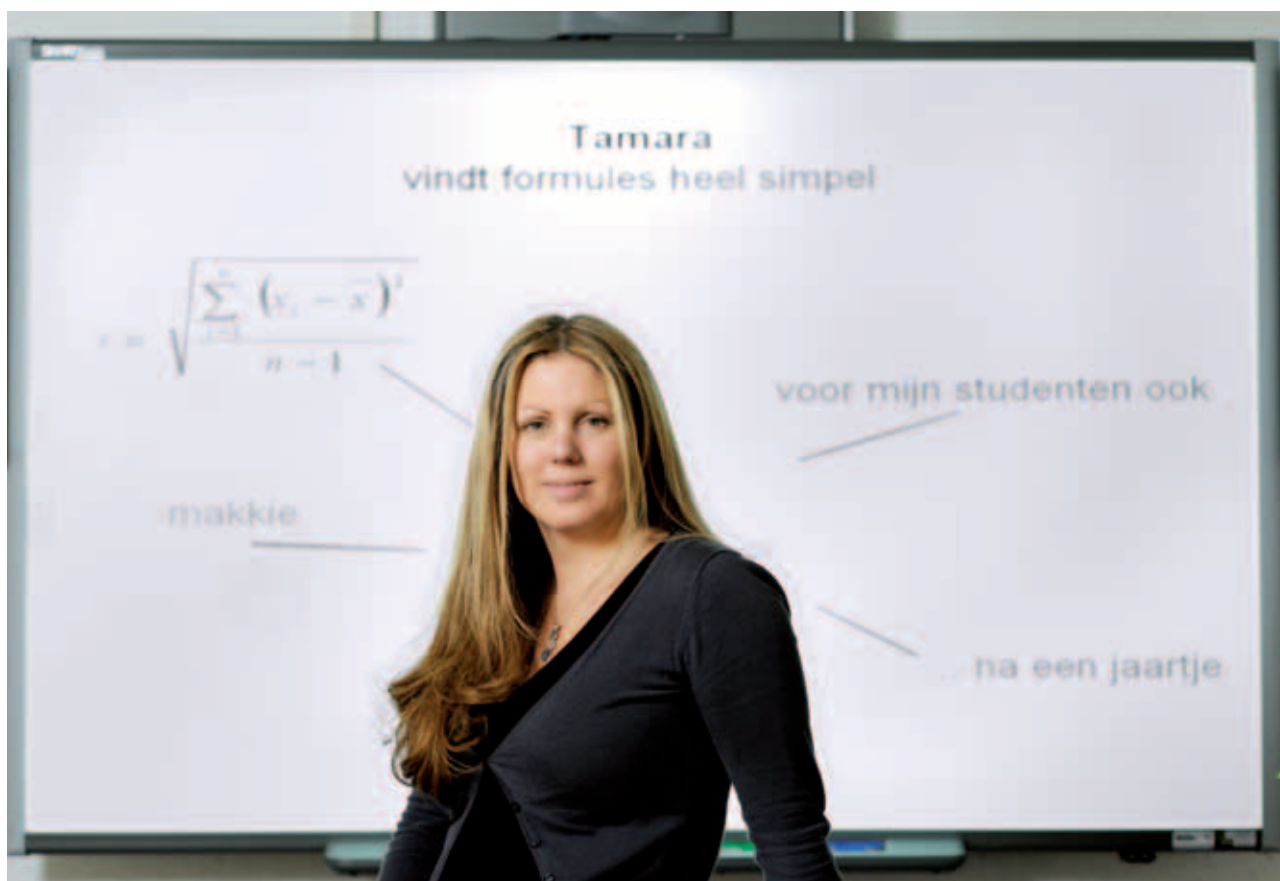
Persoonlijke benadering loont

'Ik werk al vijftien jaar bij Fontys. Nog steeds met heel veel plezier. Zo'n anderhalf jaar geleden ben ik - naast mijn werk als docent - coördinator geworden van de deeltijdopleiding. In de afgelopen jaren is er een forse toename in het aantal aanmeldingen voor de deeltijdopleiding. Vóór mij was er geen coördinator. In mijn functie als coördinator ben ik het aanspreekpunt voor alle zaken die met de opleiding te maken hebben. Bovendien nodig ik alle potentiële studenten uit voor een persoonlijk gesprek. We bespreken dan of dit wel de meest toepasselijke studie is en hoe het programma er inhoudelijk en qua studielast uitziet. Dat geeft duidelijkheid.' Met bewondering spreekt Tamara over 'haar' studenten: 'Ik heb enorm veel respect voor mijn studenten die in vier jaar hun diploma weten te behalen.

De meesten zijn heel erg gemotiveerd en willen graag bijleren. Die motivatie is ook wel nodig om naast een fulltime baan nog de verplichte twee avonden per week hier aanwezig te zijn en daarnaast ook nog zo'n twaalf uur per week achter de boeken te zitten.'

Leren van elkaar

Over haar werk vertelt Tamara: 'Het is voor mij als docent ook ongelooflijk leuk en inspirerend les te geven aan onze studenten. Niet alleen komen zij om echt naar je verhaal te luisteren, maar ze stellen kritische vragen en toetsen mijn les aan de werkelijkheid op de werkvloer. Daar leer ik zelf ook weer van. Zo nodig, stel ik mijn lessen dan bij. Deze wederkerigheid vind ik een van de mooie dingen van les geven. Ik kan wel stellen dat ik in hart en nieren docent ben. Ik probeer er, samen met mijn collega's, voor te zorgen dat onze studenten het beste krijgen op onderwijsgebied. En ik wil hen bovendien kennis meegeven waar ze iets mee kunnen. De samenwerking met mijn collega's hier bij Fontys is grandioos. Iedereen gaat ervoor en dat werkt aanstekelijk! Geen wonder dat ik altijd met veel plezier naar mijn werk ga!'

Het speelveld voor hightechsystemen en -materialen kent een grote diversiteit aan belanghebbers. Het zijn onder meer de internationale machinebouwers en hun toeleveranciers, maar ook kennisleveranciers.

Marc Hendrikse, CEO van NTS-Group en voorzitter van Brainport Industries, legt uit waarom Fontys een belangrijke speler is in deze markt.

Om het huidige speelveld van hightechsystemen en -materialen te begrijpen, gaat Marc Hendrikse terug in de tijd. Naar de Philipshistorie om precies te zijn. Hij vertelt over het elektronicaconcern dat sinds eind jaren negentig zijn hoofdvestiging heeft in Amsterdam. 'Maar de wortels liggen in Eindhoven. De aanzienlijke spin-off aan bedrijven die dankzij Philips in de regio Eindhoven zijn gevestigd, zorgde ervoor dat het vertrek van Philips niet tot een catastrofe leidde. Een veelheid aan technologisch hoogwaardige bedrijven heeft de dynamiek voortgezet die met het elektronicaconcern is begonnen. Daarvan is ASML het grootste.'

Philipsconcern versus Brainport Industries

'NTS-Group is niet voortgekomen uit het Philipsconcern,' benadrukt Hendrikse. 'Ze is wel altijd een toeleverancier geweest.' NTS-Group ontwikkelt, vervaardigt en optimaliseert opto-mechatronische systemen

en componenten voor internationale machinebouwers. NTS-Group opereert samen met vele andere bedrijven in de toeleveringsketen voor hightechsystemen en -materialen voornamelijk vanuit de regio Eindhoven, beter bekend als Brainport.

Met het afsplitsen door Philips van meerdere bedrijfsonderdelen, raakte deze hightechmarkt versnipperd. Om de professionaliteit te verhogen en de concurrentiekracht te vergroten, hebben de toeleveranciers tezamen Brainport Industries opgericht. Het samenwerkingsverband telt momenteel ruim zestig leden. 'We hebben drie speerpunten: technologie, de markt en de mensen. Op technologisch gebied werken we aan verbetering van de productiviteit van de productietechnologieën, de kennis en kunde in de keten en het verkrijgen van inzicht in de eisen van de klanten. Daarnaast wil Brainport Industries nieuwe markten opzoeken, buiten de regio Brainport, markten in Europa en daarbuiten.'

Brainport Industries

'Fontys is hofleverancier van gekwalificeerd technisch personeel'

Tekst: Marieke Raven Foto: Bart van Overbeeke

Gekwalificeerd personeel

Op dit punt van zijn verhaal, neemt Hendrikse een korte pauze. Hij recht zijn rug en denkt na over de juiste woorden. 'Het derde speerpunt zijn de mensen. Hier komt Fontys Hogescholen om de hoek kijken. Fontys is in deze regio hofleverancier van nieuwe medewerkers. De samenwerking met Brainport Industries is gericht op de ruime beschikbaarheid van

van de markt en de kwaliteiten van de afgestudeerden. Tegenwoordig is er veel meer openheid. We nemen met regelmaat een kijkje in elkaars keuren. Bedrijven vertellen de hogeschool wat ze doen en wat ze verwachten van de nieuwe aanwas. De hogeschool geeft inzicht in haar opleidingsprogramma's en de interesses van de jongeren. Op deze manier leren we van elkaar.' Fontys vormt zich een goed beeld van

van de hightechinfrastructuur. 'Als sector staan we open voor studenten. We bieden stageplaatsen en afstudeertrajecten en er vindt toegepast onderzoek plaats vanuit de opleidingen. Nieuwe technologieën komen vaak voort uit onderzoek dat wordt uitgevoerd in de praktijk. Het verhoogt de kans op innovatieve toepassingen en producten. Het mooie is dat de uitkomsten vaak weer terug zijn te voeren naar de opleidingsprogramma's.'

Gastcolleges en demonstratielessen

Brainport Industries treedt ook actief naar buiten toe. 'We zijn intensief betrokken bij initiatieven om jongeren blijvend te interesseren voor techniek. Zo houden we lezingen op hogescholen, verzorgen we gastcolleges door professionals en houden we jaarlijks een techniekevenement op een bijzondere locatie, zoals het Evoluon en Eindhoven Airport.'

Een recente conclusie van de industrie

'We zijn intensief betrokken bij initiatieven om jongeren blijvend te interesseren voor techniek'

goed gekwalificeerd personeel. En daar wringt meteen de schoen. De vooruitzichten zijn niet al te rooskleurig: in de toekomst dreigt een groot tekort aan goed opgeleid technisch personeel.'

Hendrikse maakt zich zorgen. Ondanks de toegenomen instroom van nieuwe studenten die een technische studie zijn gaan volgen, van 1.100 in 2007 naar 2.100 in 2011. Volgens Hendrikse is de toename mede het gevolg van de geïntensiveerde en succesvolle samenwerking tussen het bedrijfsleven en Fontys in de afgelopen jaren.

Wisselwerking

'In het verleden stonden het onderwijs en het bedrijfsleven met de ruggen naar elkaar toe. Met als gevolg dat er een kloof bestond tussen de vraag

de behoeften vanuit de markt. Dit gebeurt onder meer in verschillende overlegstructuren die er op het gebied van techniek bestaan. Daarop past de hogeschool het curriculum van haar opleidingen aan. Deze sluiten nu beter aan bij de wensen vanuit de markt. Door een beter begrip van de markt kan Fontys ook veel gerichter studenten werven en afgeven. De bedrijven zorgen er daarnaast voor dat docenten op de hoogte zijn van de nieuwste ontwikkelingen in het vakgebied.

Toegepast onderzoek

Door de samenwerking tussen het hoger onderwijs en het bedrijfsleven is het speelveld waarop de hightech-industrie van toeleveranciers opereert vergroot met een kennisleverancier. Fontys is integraal deel gaan uitmaken

betreft de pabo's. Hendrikse licht het toe: 'Iedereen weet dat je jongeren zo vroeg mogelijk moet interesseren voor techniek. Voorlichting begint al op de basisschool. Regelmatig geven we demonstratielessen. Daarmee bereiken we veel leerlingen. Maar wat ontbreekt, is het enthousiasme van de meeste leerkrachten. De pabo's worden voor het merendeel bevolkt door vrouwen. Zij hebben over het algemeen minder affiniteit met techniek. Om hun toekomstige leerlingen toch te interesseren voor het vak, moeten we ervoor zorgen dat ze tijdens hun opleiding begrip voor techniek meekrijgen.' En zo is weer een nieuw initiatief geboren om de samenwerking tussen industrie en onderwijs te verstevigen.

DE IKLAS VAN...

In 2006 ronden dit groepje met succes de post-hbo opleiding
Personeel en Arbeid - Human Resources Management af. Hoe gaat het
nu met ze? Wat hebben ze gedaan na hun studie? Drie klasgenoten
vertellen hun verhaal. Tekst: Renske Nieuwpoort

Louise de Troye

'Ik vind het fijn dat ik nu meer weet over de verschillende theorieën.' Louise de Troye, 52 jaar, is personeelsconsulent bij gemeente Borssele en heeft tijdens haar post-hbo opleiding vooral veel geleerd over de achtergronden van bepaalde methodes. 'Voordat ik aan de studie begon werkte ik vooral op intuïtie. Nog steeds vind ik het wel belangrijk om je gevoel te volgen, maar het is goed dat ik nu weet welke theorieën er achter zitten.' Louise vond het vooral leuk om meer te leren over verandertrajecten omdat ze daar in haar werk veel mee te maken heeft. 'Ik vond het vroeger lastig om te bepalen of een traject voor een bepaalde doelgroep wel of niet zou werken. Nu kijk ik per fase hoe ik een traject het beste kan opstellen, met de theorie in mijn achterhoofd.' Louise is trots dat ze de opleiding heeft afgerond. 'Het was een pittige tijd, maar ik heb er een hoop voor terug gekregen. Ik ben nu een stuk beter in het opstellen van analyses van situaties waarmee ik te maken heb gehad. Ook reflecteer ik meer, uiteindelijk is dat waar je het meeste van leert. Ik doe het graag, want dit is mijn vak en ik ben hier helemaal op mijn plaats.'

'Ik ben hier helemaal op mijn plaats'

Sandra Bullee

'Het P&O vak ben ik per toeval een beetje ingerold. Ik heb eigenlijk een lerarenopleiding Engels gedaan.' De 42-jarige Sandra Bullee werkte een aantal jaren terug als medewerker rechtspositie bij gemeente Den Haag en wilde zichzelf verder ontwikkelen in het vakgebied personeel en organisatie. 'Ik had al een opleiding op hbo-niveau gedaan en zag het niet zitten om weer voor vier jaar te studeren, dus koos ik voor een korte en intensieve opleiding op post-hbo niveau. Ik wilde mezelf een stevige basis geven.' Dat betekende wel dat Sandra flink moest investeren. 'De studietijd was een drukke periode waarin ik veel heen en weer reisde tussen Den Haag en Tilburg. Ik wisselde tijdens de studie van baan wat ook extra druk met zich meebracht, maar ik ben nooit met tegenzin naar school gegaan. Integendeel. We hadden een leuke groep waarin we veel leerzame discussies voerden.' Intussen werkt Sandra alweer een aantal jaren als P&O adviseur. 'Ik ben nu nauw betrokken bij de personeelsontwikkelingen binnen de gemeente en kan deze ook mede bepalen. Daarbij komt de kennis die ik heb opgedaan tijdens de studie goed van pas, ik merk in alles wat ik doe dat ik een professionaliseringslag heb gemaakt. En dat is meer dan de moeite waard geweest.'

'Een flinke professionaliseringslag die de moeite waard is geweest'

Marian Fackler

'Vóór mijn studie was ik vooral bezig met zoveel mogelijk zelf te doen. Ik kende mijn plaats nog niet zo goed in het werkveld.' Tegenwoordig gaat het de 51-jarige Marian Fackler een stuk gemakkelijker af om meer een coachende en sturende rol op zich te nemen in haar functie als adviseur personeel en organisatie bij een onderwijsorganisatie. 'Wat ik vooral heb geleerd tijdens de opleiding is dat creativiteit in mijn functie een belangrijke rol speelt. Het zorgt ervoor dat je buiten een bepaald kader kunt stappen en dingen van een andere kant kunt bekijken. Soms kan dat betekenen dat je meer afstand moet nemen. Dat is vaak moeilijk, maar ontzettend leerzaam.' Marian heeft met veel plezier de opleiding afgerond. 'We hadden een hechte afstudeergroep waarin een goede klik was. Zowel met elkaar als met de docenten. Door ervaringen te delen leerden we veel van elkaar. Mede daardoor heb ik geleerd om mijn werk niet alleen te doen met bezieling, maar ook met zakelijkheid. Als P&O-er heb je soms het gevoel dat je daarin een keuze moet maken, maar intussen weet ik dat die twee helemaal niet zo ver uit elkaar hoeven te liggen. Dat is een stukje opgedane kennis en zelfontwikkeling dat me altijd bij zal blijven.'

'Je werk met ziel en zakelijkheid doen'

HERWIN ROBERTS

Herwin Roberts is docent pur sang, lesgeven zit hem in het bloed. Hij staat al vanaf zijn 22ste voor de klas. 'Ik ben geïnteresseerd in de student, ik vind het leuk om kennis over te brengen en daar de beste vorm in te vinden. In de breedste zin van het woord; voltijd, deeltijd, specifieke trainingssituaties.' Een dag in de week staat hij voor de klas voor een basisschool. 'Toen ik in het hbo terechtkwam zag ik geen kinderen meer. Dat vond ik echt een gemis. Dus toen deze vacature voorbijkwam heb ik meteen gereageerd.'

Op maandag- en donderdagavonden geeft Herwin les aan de vierjarige opleiding tot algemeen pedagoog of de twejarige opleiding tot tweedegraads docent pedagogiek. Herwin: 'Het leuke aan de deeltijdopleiding is dat de studenten al kennis en vaardigheden hebben. Het soort vragen, de kritische houding en de dynamiek die dat met zich meebrengt zijn enorm motiverend. Er liggen overall lijntjes en dat maakt dat de opleiding écht ergens over gaat.'

Op maat

Komt er een organisatie met een specifieke vraag, dan wordt er een programma op maat geschreven. 'Op dit moment ben ik bijvoorbeeld bezig met een training voor het voortgezet onderwijs. Op basis van de vraag – in dit geval vergroting van de kwaliteit van onderwijs – en wat de opdrachtgever reeds 'in huis' heeft heb ik een bestaande module omgeschreven naar een nieuw programma, met zowel een praktische als een theoretische component. Titel: De krachtige leeromgeving. Hbo-niveau, volledig erkend, compleet met studiepunten en certificaat.'

Dynamisch en gezellig

Lesgeven gaat vooral over prikkelen, wat voor groep het ook is. 'Onderwijs moet dynamisch zijn en gezellig. Humor is heel belangrijk. Het klimaat is bij pedagogiek het allerbelangrijkst. De kunst is om in elke situatie aan te voelen wat nodig is.' Binnen de lerarenopleiding probeert Herwin de studenten vooral te leren hoe zij hun eigen klas of doelgroep kunnen stimuleren om zelf tot oplossingen en inzichten te komen. 'De visie op hulpverlening en onderwijs is in de loop der jaren erg veranderd. Als je mensen iets wilt leren moet je ze handvatten geven, ze leren zelf na te denken: waar ben ik goed in, wat is mijn ambitie, waar heb ik hulp bij nodig? Het credo wat je van veel ouders hoort is 'je moet eruit halen wat erin zit', maar dan moet je wel eerst weten wat dat dan is, wat erin zit. Veel mensen zien door

'DEELTIJD HOUDEN ONS

de bomen het bos niet meer, zoveel impulsen als de maatschappij tegenwoordig afgeeft. We kijken dan ook graag naar hoe we opvoeden zo eenvoudig mogelijk kunnen maken. Daar heeft iedereen die met ouders en kinderen te maken heeft behoefte aan.'

'Onderwijs moet dynamisch zijn en gezellig. Humor is heel belangrijk'

STUDENTEN SCHERP'

Tekst: Dorien van Witteveen Foto: Marco Magjelse

Drie verschillende opleidingen, drie verschillende vakgebieden, drie verschillende mensen. En toch is de overeenkomst groot. Herwin Roberts, docent bij Fontys Hogeschool Pedagogiek, Fulya Kayaalp, docent en coördinator economie bij Fontys Lerarenopleiding Tilburg en Wim Broekman, docent bij Fontys Hogeschool Engineering, houden oprecht van hun vak. Van het overbrengen van kennis en inzicht, van de interactie en de dynamiek in 'de klas', van het enthousiasme van gemotiveerde studenten. Alle drie geven zij les aan deeltijdstudenten, oftewel mensen met fulltime banen en veel praktijkervaring. En dat houdt scherp.

'Hoe spreek ik een leerling aan, hoe motiveer ik hem, hoe betrek ik hem bij de les?'

FULYA KAYAALP

Fulya Kayaalp is docent en coördinator economie en vindt studenten begeleiden het leukste wat er is. 'Je ziet ze groeien. Het is mooi om bij te dragen aan hun ontwikkeling. Economie is mijn vak, maar als ik eerlijk ben maakt het me niet zoveel uit welk vak ik geef. Enthousiasmeren en overbrengen, dat is waar het mij om gaat.' Fulya zit al negentien jaar in het onderwijs: mbo, vwo, Engelstalig, speciaal onderwijs en sinds vijf jaar het hoger beroeps-onderwijs. De deeltijdopleiding Economie leidt op tot tweedegraads docent. Omdat de meeste studenten een baan hebben en vaak ook nog een gezin, zijn de lessen behoorlijk compact. 'We stemmen niet alleen af op de beroepspraktijk van de groep, maar ook op de individuele competenties en vaardigheden. Dat levert veel studenten vrijstelling op voor bepaalde vakken.'

Spons

'Ik merk dat ze mijn praktijkervaring opzuigen als een spons. Dat ze dingen uitproberen. Ik weet hoe belangrijk dat is, ik heb ook als beginnend docent schrijvend op het bord met mijn rug naar de klas les staan geven. Een typische beginnersfout. Het is leuk om mensen over een drempel te helpen. Hoe spreek ik een leerling aan, hoe motiveer ik hem, hoe betrek ik hem bij de les?' Omdat de studenten vaak al (onbevoegd) voor de klas staan of in een stagesituatie zitten is er veel inbreng vanuit de praktijk. Dat zorgt voor levendige lessen en een optimale kennisuitwisseling.

Uitermate geschikt voor mbo

Het enthousiasme straalt van Fulya af. 'Ik steek veel tijd in het voorbereiden van mijn lessen. Naast mijn eigen praktijkervaring maak ik ook zoveel mogelijk gebruik van de kwaliteiten van de groep. Ik had bijvoorbeeld een student die alles wist van beleggen en die heb ik gevraagd om een presentatie te geven tijdens financiële rekenkunde. Dat is een leuke manier om droge stof te illustreren. Als stagebegeleider zit ik regelmatig achter in de klas als mijn studenten lesgeven. Ik zie hoe ze in de praktijk functioneren, waar ze tegenaan lopen en besteed daar dan aandacht aan in mijn lessen.' Naast de vaste opleidingen worden er allerlei cursussen op aanvraag gemaakt. Vaak in samenwerking met andere opleidingsinstituten of het bedrijfsleven. Een rekenmodule voor het mbo bijvoorbeeld, of speciale jaarcursussen voor vakspecialisten om didactische bekwaamheid te verwerven. 'Al deze studenten zijn uitermate geschikt om les te geven in het middelbaar beroepsonderwijs. Het mbo zit te springen om mensen met praktijkervaring.'

WIM BROEKMAN

'Ik gebruik mijn eigen ervaring en netwerk, maar ook de praktijkvoorbeelden van mijn studenten'

Wim Broekman is sinds 2005 verbonden aan Fontys Hogeschool Engineering als docent werktuigbouwkunde. 'Mijn achtergrond is energietechniek en bedrijfsmechanisatie. Ervaring heb ik opgedaan bij diverse bedrijven: Philips, Draka-Comteq en de laatste twee jaar bij MPS multiprint systems. Maar op een gegeven moment had ik genoeg van de reistijd die ik nodig had om van en naar mijn werk te komen. Ik hielp thuis mijn kinderen vaak met wis- en natuurkunde en dat ging eigenlijk erg goed. Toen deze baan op mijn pad kwam, was de keuze dan ook snel gemaakt.'

Vrijstellingen

Bedrijven hebben vaak mbo-ers in dienst, terwijl er juist veel behoefte is aan hbo-geschoolde mensen, zoals installatietechnici. 'Naast de vaste opleidingen betekent dat vaak maatwerk. Een speciaal voor Imtech gemaakte verkorte hbo-opleiding Installatietechniek bijvoorbeeld. Daar ga ik een keer per week voor naar Utrecht. Dat was de beste locatie, want die jongens van Imtech komen overal vandaan; Groningen, Zwolle, Breda, Eindhoven... Je moet flexibel

zijn in aanbod, maar ook in lestijden. Je moet niet vergeten dat dit vrijwel allemaal studenten zijn met een fulltime baan. We kijken ook altijd in hoeverre iemand vrijstelling kan krijgen op basis van eerder verworven competenties.'

'Niks is te gek'

'Het leuke van lesgeven aan 23-plussers is dat ze oprecht gemotiveerd zijn. Ze willen een stap in hun carrière maken en niks is te gek. Dat merk je aan de vragen die je krijgt, aan mailtjes die op vreemde tijden zijn verstuurd, aan de houding in de les. Ik kan daardoor veel dieper ingaan op de stof, de studenten komen met voorbeelden uit hun eigen praktijk en dat brengt dynamiek in de lessen. Die jongens van Imtech bijvoorbeeld, die bellen elkaar tussendoor, ze zoeken dingen uit en komen daar de volgende les weer op terug. Ik moet mijn lessen ook goed voorbereiden, want je hoeft die mensen echt niks wijs te maken.'

Praktijkvoorbeelden

Als het even kan stapt Wim met zijn studenten in de praktijk. 'Dat maakt het leuk, dan gaat

het leven. Ik gebruik mijn eigen ervaring en netwerk, maar ook de praktijkvoorbeelden van mijn studenten. Ik houd sowieso niet al te halsstarrig vast aan de theorie. Soms werkt het nou eenmaal beter om zaken in een andere context te plaatsen. Een van mijn studenten werkt bijvoorbeeld in een gevangenis in Den Haag. De luchttoevoer in de cellen is niet goed in balans en daar moet wat aan gebeuren. Een mooie tot de verbeelding sprekende case om met de groep te behandelen. Ik sta echt met plezier voor de klas.'

Hogeschool met onderzoeksambities

'Een kritische beroepsbeoefenaar doet zijn werk beter'

Onderzoek binnen het hbo is relatief jong. Fontys' visie op onderzoek sluit aan bij de missie en strategie om excellent en innovatief onderwijs aan te bieden. Dat heeft geleid tot de nota Fontys Onderzoeksambities voor innovatief hoger beroepsonderwijs. Aan de wieg hiervan staat Wilma de Koning, lid van het College van Bestuur.

Tekst: Marieke Raven Foto: Bart van Overbeeke

Onderzoek in het hoger beroepsonderwijs? Dat is toch iets voor universiteiten?

'Het onderzoek aan onze hogescholen is toegepast wetenschappelijk onderzoek. Wetenschappelijk omdat de methode wetenschappelijk verantwoord is. Toegepast omdat ons onderzoek altijd in relatie staat tot bedrijfsleven of het werkveld. De resultaten zijn direct toe te passen in de praktijk. Het wordt daarom ook wel praktijkgericht onderzoek genoemd.'

Nog geen tien jaar geleden was onderzoek geen onderdeel van het onderwijsprogramma. Waarom nu wel?

'De wereld verandert elke dag, elk uur, elke minuut. De beroepspraktijk vraagt nadrukkelijk om beroepsbeoefenaars die in staat zijn mee te bewegen met deze veranderingen. Door het doen van onderzoek leren studenten kennis te verwerven, te ontwikkelen en te verspreiden. Onderzoek draagt zo bij aan de continue verhoging van de kwaliteit van het onderwijs dat Fontys aanbiedt en aan de kwaliteit van de jonge professional die bij ons afstudeert. Op deze manier leiden wij kritische beroepsbeoefenaars op in de overtuiging dat zij hun werk nu eenmaal beter doen.'

Wat is uw rol bij het doen van onderzoek binnen Fontys?

'Als lid van het College van Bestuur heb ik de afgelopen 2,5 jaar samen met vele anderen binnen Fontys, gewerkt aan de uitgangspunten van ons onderzoeksbeleid. Dat is gericht op ver-

betering en vernieuwing van de beroepspraktijk en de continue kwaliteitsverhoging van ons onderwijs. Enerzijds willen we kennis, inzichten en producten leveren die bijdragen aan de ontwikkeling van de beroepspraktijk. Anderzijds willen we ons onderwijs een voortdurende kwaliteitsimpuls geven door de uitkomsten van onderzoek te vertalen naar onze opleidingsprogramma's. Dat heeft geleid tot de nota Fontys Onderzoeksambities voor innovatief hoger beroepsonderwijs.'

Wat zijn de onderzoeksambities van Fontys?

'In het afgelopen decennium hebben we laten zien dat onderzoek zijn plek heeft gevonden binnen ons onderwijs. Lectoraten zijn opgericht, evenals de daarbij behorende kenniskringen van docenten en studenten. De komende jaren gaan we het verder uitrollen. Het is onze ambitie dat in 2015 iedere student, iedere docent en elke opleiding betrokken is bij het

Tien jaar toegepast onderzoek. Dat heeft vast mooie resultaten opgeleverd.

'Jazeker! In de verpleegkunde hebben we onderzoek, onderwijs en de praktijk gecombineerd door het oprichten van zorginnovatiecentra. Professionals en studenten werken er samen aan het verlenen van zorg. Ze doen ook gezamenlijk praktijkgericht onderzoek om de zorgverlening te verbeteren. Een ander voorbeeld is de instituutoverstijgende samenwerking tussen de paramedische, verpleegkundige en technische opleidingen. Op verzoek van de sector zijn zij een expertisecentrum gestart waar innovatieve producten en diensten worden bedacht en ontwikkeld, zoals 'slimme zorg', gericht op hulpverlening in de thuiszorg. Doelstelling is om ouderen door middel van diverse nieuwe technieken langer thuis te laten wonen.'

'De wereld verandert elke dag, elk uur, elke minuut. De beroepspraktijk vraagt nadrukkelijk om beroepsbeoefenaars die in staat zijn mee te bewegen met deze veranderingen'

doen van onderzoek. Onderzoek zal steeds meer plaatsvinden rond multidisciplinaire thema's en binnen samenwerkingsverbanden van diverse instituten en de beroepspraktijk.'

Links: Dominique Habraken, midden: Aleid Beets Kessens

*Van hakken in het zand naar **AANSTEKELIJK ENTHOUSIASME***

Tekst: Martine Croll Foto: Marco Magielse

Opleidingscentrum Speciale Onderwijszorg (OSO) maakt deel uit van Fontys Hogescholen en heeft als hoofdactiviteiten: opleiden, onderzoeken, ondersteunen en ontwikkelen. Zo'n 3.000 studenten volgen in vol- of deeltijd de geaccrediteerde hbo-masteropleiding Special Educational Needs. Fontys OSO heeft uitgebreide expertise en kennis als het gaat om ontwikkeling van onderwijskundige en onderwijsinhoudelijke zaken. Deze kennis wordt gedurende cursussen en maatwerktrainingen bij meerdere scholen 'aan huis' uitgedragen.

'Mijn aanpak komt simpelweg neer op:
WAT IS DE VRAAG WAAR JE MEE TE MAKEN
HEBT en op welke betekenisvolle manier kunnen
 we **HET ANTWOORD VINDEN?'**

Fontys OSO voert een maatwerktraject uit voor leerkrachten in de groepen 1 en 2 van basisschool Het Molenven in Vught. Voor hun gevoel al te lang geplaagd door telkens weer nieuwe onderwijsdoelen en -methodes, waren de leerkrachten weinig enthousiast over een bijscholing. De door Fontys OSO gekozen insteek blijkt echter erg goed aan te slaan. Al snel heeft er zich een aanstekelijk enthousiasme ontwikkeld onder de leerkrachten.

'Op basisschool Het Molenven in Vught ontstond zo'n drie jaar geleden het besef dat het onderwijs in de groepen 1 en 2 haperde. Nieuwe eisen vanuit de overheid werkten frustratie bij de leerkrachten in de hand: men beschikte niet over de juiste methodieken om deze jongste kinderen te laten voldoen aan die nieuwe eisen. Het werd leren om het leren, om de kinderen door de toetsmomenten heen te krijgen. Maar betekenisvol was dat niet. Vandaar die frustratie,' vertelt Aleid Beets Kessens, specialist over het jonge kind bij Fontys OSO, over wat er speelde bij haar opdrachtgever.

Maatwerkprogramma

Dominique Habraken, directielid van Het Molenven, liet er geen gras over groeien: via via werd ze gewezen op Fontys OSO en het specialisme van Aleid: ontwikkelingsgericht onderwijs. In overleg met de school ontwikkelde Aleid een traject waarin de leerkrachten ontwikkelingsgericht leren werken met hun kinderen. Verdeeld over een schooljaar zijn er zes bijeenkomsten voor alle leerkrachten van de groepen 1 en 2. Voor leerkrachten die een hulpvraag hebben, is er de mogelijkheid Aleid te vragen voor een klassenconsultatie, maximaal zes keer in het jaar. Dominique: 'De eerste 'horde' die we moesten nemen, waren de leerkrachten zelf. Er was frustratie over het haperend onderwijs, maar tegelijkertijd ook

verzet. Als leerkracht doe je je eigen 'ding' en dan komt er opeens iemand die gaat vertellen dat het anders kan, of moet. Met enige mate van hakken in het zand gingen de meesten naar de eerste bijeenkomst.'

Vertrouwen herwinnen in eigen kunnen

Aleid vertelt: 'Waarschijnlijk dachten de meeste leerkrachten dat ze weer voor de zoveelste keer iets kregen opgelegd dat ze moesten doen. Net zoals de zoveelste methode. Maar mijn aanpak komt simpelweg neer op: wat is de vraag waar je mee te maken hebt en op welke betekenisvolle manier kunnen we het antwoord vinden? Dat is ontwikkelingsgericht werken! Dus geen nieuwe lesmethode, maar het kijken naar het eigen handelen. Juist bij het omgaan met het heel jonge kind is het niet alleen belangrijk om te kijken naar wat je doet, maar vooral naar hoe je het doet. Niet: ik laat een kind met de blokken spelen. Wel: hoe laat ik een kind met de blokken spelen? Op zich is daar geen lesmethode voor nodig, maar wel het vertrouwen in eigen kunnen en zelfreflectie,' aldus Aleid. Dominique vult aan: 'Met deze twee dingen is Aleid aan de slag gegaan. De leerkrachten worden uitgedaagd antwoord te geven op de vraag: Wat is op dit moment betekenisvol en wat past daarbij? Door daar over te praten en te reflecteren, komen ze zelf op passende oplossingen. Dat geeft een enorme impuls aan hun zelfvertrouwen. Binnen de kortste keren is iedereen geweldig enthousiast. En dat enthousiasme spreidt zich in de school uit als een olievlek.'

Lerende omgeving

Een belangrijke voorwaarde die Aleid aan het begin stelde was dat het programma gedragen zou worden door de school. 'Een lange termijn commitment vanuit de school is essentieel voor het slagen van een dergelijk traject. De leerkrachten moeten zich gesteund voelen ook nadat mijn werk erop zit. Ideaal zou zijn als het uitgroeit tot een omgeving waar coaching - het elkaar bijstaan bij hulpvragen - iets natuurlijk wordt.' Juan Bertrums, lid van de werkgroep concludeert: 'Het is ongelooflijk wat er is bereikt. Er is helderheid geboden in de leerdoelen en hoe die te bereiken. Leerkrachten voelen zich competent en schromen niet langer om een hulpvraag te stellen aan collega's. De werkgroep die wij speciaal voor dit veranderingsproces opzetten biedt daarnaast de ondersteuning die leerkrachten mogelijk nodig hebben - nu en in de toekomst.'

Tekst: Renske Nieuwpoort Foto: Marco Magielse

Een 'awardwinning' stagiair met baangarantie

De van oorsprong Duitse Michael Hillesheim is 25 jaar, zit in het derde jaar van de opleiding Food & Flowermanagement aan Fontys Hogeschool Techniek en Logistiek in Venlo en kan vanaf dit jaar zeggen dat hij een 'awardwinner' is. Baas Plantenservice sleepte de 'Lean and Green Award' binnen, dankzij het plan dat Michael als stageopdracht voor de organisatie schreef en indiende. Dat zijn stage werd beloond met een 9 als eindcijfer is dan ook niet zo gek. 'We hebben het ontzettend getroffen met Michael als stagiair binnen ons bedrijf,' vertelt Edwin van Lenthe, logistiek manager bij Baas Plantenservice en stagebegeleider van Michael. 'Zijn kennis in combinatie met zijn motivatie en een duidelijke opdrachtomschrijving zorgden uiteindelijk voor dit prachtige resultaat. We zijn er erg blij mee.'

‘Voorlopig wil ik nog verder studeren en het liefst zoveel mogelijk van de wereld zien’

Geen twijfel

Michael had nog tien andere sollicitaties openstaan, toen hij werd gebeld door Baas Plantenservice dat hij daar kon beginnen. ‘Eigenlijk twijfelde ik geen moment en heb ik de andere sollicitaties afgezegd. De opdracht sprak me erg aan en het leek me wel leuk om voor een half jaar in Den Haag te gaan wonen. Ik wilde graag mijn Nederlands oefenen en in Venlo is dat nog best lastig,’ vertelt Michael met een glimlach. ‘De opleiding in Venlo trekt veel Duitsers aan. De Fontysopleidingen hebben een goed imago.’ Maar in eerste instantie was Michael helemaal niet van plan om in Nederland te gaan studeren. ‘Vier jaar geleden kwam ik met een vriend mee naar een open dag. Hij wist dat hij marketing wilde studeren en wilde meer informatie. Omdat het nog best een eind rijden is ging ik met hem mee, als gezelschap tijdens de reis. Ik was op dat moment niet echt bezig met een studiekeuze, ik werkte in de logistiek bij een wijngroothandel in Duitsland en had het er prima naar mijn zin. Eenmaal op de open dag in Venlo raakte ik in gesprek met een docent van de opleiding Food & Flowermanagement. Door het enthousiaste verhaal over de praktijkgerichte en brede opleiding zag ik ineens veel mogelijkheden voor mezelf. Ik verdiepte me thuis in de studie en besloot kort daarna mijn baan op te zeggen en te verhuizen naar Nederland.’

Succesvolle stap

Een grote stap voor Michael, maar wel een succesvolle. Na zijn stage bij Baas Plantenservice is hij nu een aantal maanden aan het studeren in Finland. ‘Daarna nog een paar maanden in Venlo afstuderen en dan ben ik klaar.’ Zijn voormalig stagebegeleider Edwin heeft al aangegeven dat als Michael klaar is hij zo een baan kan krijgen bij Baas Plantenservice, maar Michael heeft andere plannen. ‘Voorlopig wil ik nog verder studeren en het liefst zoveel mogelijk van de wereld zien. Maar dat ik nog een keer terug zal komen bij Baas, sluit ik nooit uit. Ik heb er ongelofelijk veel geleerd en het ook ontzettend naar mijn zin gehad.’

Ongeveer een jaar geleden gaven Edwin van Lenthe en een collega een presentatie bij Fontys Hogescholen in Venlo in een derdejaarsklas van de opleiding Food & Flowermanagement. ‘Baas Plantenservice is een handelsbedrijf dat in bomen, perkgoed en kamerplanten handelt. Wij kopen goederen op bij kwekers en distribueren dit naar twee grote bouwmarktketens in Duitsland. We wilden graag dat de studenten van Fontys voor ons zouden bekijken hoe we ons logistieke proces zouden kunnen verbeteren en de uitstoot van CO² binnen vijf jaar met minimaal twintig procent zouden kunnen verminderen. We hadden al eerder een vraag bij Fontysstudenten neergelegd en hadden hier goede ervaringen mee. De bijeenkomst van vorig jaar resulteerde uiteindelijk in een stageopdracht waarop verschillende mensen solliciteerden. We kozen Michael om de opdracht uit te voeren.’

'ONDERZOEK LOONT'

Lector Fysieke activiteit en gezondheid, Lars Borghouts

Innovatie heeft de toekomst. Ook in het hoger beroepsonderwijs. Het werkveld en het bedrijfsleven roepen om verbetering van de beroepspraktijk en het beroepsmatig handelen van professionals. Fontys Hogescholen speelt daar handig op in met toegepast onderzoek. In gesprek met lector Fysieke Activiteit en Gezondheid Lars Borghouts.

Tekst: Marieke Raven Foto: Bart van Overbeek

Lars Borghouts is als lector verbonden aan Fontys Sporthogeschool. Hij begeleidt docenten en studenten van het instituut die onderzoek doen naar vraagstukken afkomstig uit het werkveld. 'De oplossingen en aanbevelingen die daaruit voortkomen vertalen we direct naar de praktijk. Op deze manier willen we de beroepspraktijk verbeteren en het eigen professioneel handelen van beroepskrachten onder de aandacht brengen.'

Borghouts geeft het voorbeeld van een basisschool die bij hem aanklopte omdat ze zich niet aan de indruk kon onttrekken dat haar leerlingen veel te weinig bewegen tijdens de schoolpauzes. 'Een docent onderzocht samen met twee studenten of dit waar was. Daarvoor gebruikten ze meetapparatuur en zijn ze op locatie gaan observeren. Leerlingen bleken inderdaad erg weinig te bewegen.'

Van onderzoek naar interventie

Anders dan op een universiteit, waar een publicatie doorgaans het eindpunt is van een onderzoek, is de onderzoeksgroep van Borghouts een interventietraject gestart. 'Met ondersteuning van de gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) en de gemeente Tilburg heeft ons onderzoek uiteindelijk geleid tot aanbevelingen die zijn gebundeld in de handleiding *Basisschool in beweging*. Deze wordt ter beschikking gesteld aan elke basisschool.' Volgens Borghouts is dit slechts een van de vele voorbeelden van onderzoeken die hebben geleid tot verbetering van de beroepspraktijk.

Kritische beroepsbeoefenaars

Het doen van onderzoek heeft niet alleen een positief effect op het werkveld, het leidt

ook tot beter onderwijs en breed onderlegde afgestudeerden. Met het verspreiden en delen van kennis kan de opleiding verder groeien. 'Docenten werken tijdens een onderzoekstraject aan hun deskundigheid en tegelijkertijd leiden zij studenten op tot kritische beroepsbeoefenaars. Na hun afstuderen kunnen studenten in de praktijk blijven innoveren. Fontys loopt hierin zeker voorop.'

Onderwijsprijs

Het doen van onderzoek is ingebed in het onderwijs. 'Zo heeft ons lectoraat samen met de gemeente Sittard een Physical Activity Center opgericht voor ouderen met een aandoening. Studenten krijgen op school theorielessen over deze patiëntgroep waarna ze de ouderen in het centrum gaan begeleiden. Op deze wijze komen ze erachter hoe deze ouderen bewegen en wat

lectoraten van de diverse instituten. 'Dit heeft als voordeel dat veel meer mogelijk is en we de invloed van onderzoeksresultaten kunnen vergroten.' Borghouts vertelt over de samenwerking met Fontys Hogeschool ICT. 'Een aantal ict-studenten ontwikkelt games die de jeugd moet aanzetten tot meer beweging. Docenten en studenten van de sporthogeschool gaan vervolgens na of deze games werkelijk het beoogde resultaat leveren. Op deze manier komen we gezamenlijk tot een optimaal eindresultaat.'

Leven lang leren

Fontys heeft zich ontwikkeld tot expertisecentrum waarbij zoveel mogelijk partijen betrokken zijn. De strekking is dat scholing niet ophoudt na het met goed gevolg afsluiten van een opleiding. Afgestudeerden kloppen vaak weer op

'In het kader van onderwijsvernieuwing ontving de Sporthogeschool twee jaar geleden de Fontys Onderwijsprijs voor dit succesvolle initiatief'

de knelpunten zijn. De onderzoeksthema's liggen voor het oprapen.' In het kader van onderwijsvernieuwing ontving de Sporthogeschool twee jaar geleden de Fontys Onderwijsprijs voor dit succesvolle initiatief.

Optimaal eindresultaat

Fontys Hogescholen telt maar liefst veertig lectoraten. Elk van hen doet onderzoek naar actuele vraagstukken op het eigen vakgebied. Steeds vaker wordt samengewerkt tussen de

deur van de onderwijsinstelling nadat ze een aantal jaren hebben gewerkt. Borghouts: 'Zij gaan een masterstudie volgen, een post-hbo opleiding of een bijscholingscursus. Wij bieden hun de nieuwste inzichten en menig onderzoeksgegevens. Het zijn onmisbare instrumenten om een professionele beroepsgroep doorlopend te blijven ontwikkelen. Een leven lang leren: Fontys biedt het allemaal.'

'Onze inzichten en oplossingen
vertalen we direct naar de
praktijk'

Medewerkers van Sligro volgen cursus op maat **'Zelf hebben we de kennis niet in huis, Fontys gelukkig wel'**

Fontysinstituten ontwikkelen en verzorgen regelmatig opleidings-trajecten en maatwerk cursussen voor het bedrijfsleven. Op het hoofdkantoor van Sligro Food Group in Veghel werken sinds een aantal maanden tien ict-medewerkers aan de verruiming van hun vakkennis.

Tekst: Marieke Raven Foto: Bart van Overbeeke

De afdeling ict op het hoofdkantoor van Sligro Food Group in Veghel is een uitgebreide afdeling. Tachtig man sterk. Met veel specialisaties. Hugo Jaspers is lid van het managementteam. Op zijn visitekaartje heeft hij zijn functie omschreven als informatie- en software-architect. Een mooie titel voor een positie in een dynamisch vakgebied waarin de ontwikkelingen elkaar razendsnel opvolgen. Volgens Jaspers een reden voor een leven lang leren. Hij volgde maar liefst twee masterstudies, de laatste ligt nog vers in zijn geheugen.

Niettemin reikt zijn ambitie verder. Zijn medewerkers moeten met hem meegroeien. 'Om als afdeling flexibel te kunnen blijven opereren, vinden we het belangrijk dat onze medewerkers op de hoogte zijn van de laatste ontwikkelingen op het gebied van software-engineering. Daar passen we onze hulpmiddelen en applicaties op aan. Een groot deel van onze medewerkers maakt deze omslag niet zomaar. Daarom hebben we Fontys Hogeschool ICT gevraagd een cursus te ontwikkelen.'

Kenniscirculatie

De keuze voor Fontys komt niet uit de lucht vallen. Jaspers: 'Als Partner in Education hebben we inmiddels een band opgebouwd met de hogeschool. Wij zijn, samen met een aantal andere grote spelers op de zakelijke markt, gevraagd input te leveren

vanuit ons werkveld. Op deze manier betreft Fontys haar partners bij het ontwikkelen en verbeteren van het onderwijs.'

Mieke van Vucht, consultant zakelijke dienstverlening en projectleider ict bij Fontys Hogeschool ICT, knikt. 'Het partnerschap is een mooie manier om het onderwijs te laten aansluiten op het bedrijfsleven. Maar het werkt ook andersom. Fontys zorgt er met haar opleidingen en cursussen voor dat de beroepspraktijk zich blijft ontwikkelen. Zo ontstaat kenniscirculatie.'

Samenspel

Naast bestaande opleidingstrajecten biedt Fontys maatwerk cursussen aan. Inhoud en vorm zijn op maat gesneden en sluiten aan op de werksituatie. De opdrachtgever bepaalt veelal de scholingslocatie, data en frequentie van de lessen. Cursisten ontvangen na afloop een certificaat voor het behalen van de behaalde kwalificaties. 'Dat was precies wat we zochten,' zegt Jaspers. 'Onze vraag was dusdanig specifiek en de leeftijd van onze medewerkers liep zo ver uiteen, dat Fontys besloot een op maat gemaakte cursus te ontwikkelen.'

Van Vucht: 'Een cursus komt tot stand door intensief contact met de opdrachtgever. Pas als aan alle voorwaarden is voldaan, zoeken we de juiste docenten er bij en starten we met de lessen.' Toch blijkt vaak in

de loop van een traject dat er hier en daar moet worden bijgestuurd. 'Het welslagen van een cursus heeft te maken met uiteenlopende factoren, zoals de inzet en het niveau van de cursisten en de docent die voor de groep staat. Heel belangrijk is ook het samenspel tussen ons en de opdrachtgever. Door aan beide kanten constant de vinger aan de pols te houden, kunnen we tijdig bijsturen en de cursus optimaliseren.'

Bewijs van deelname

De eerste lichter van tien Sligro-medewerkers is in februari 2011 gestart met de Fontyscursus software-engineering. Een halve dag per week volgen zij les in eigen huis. Ongeveer vier uur per week besteden zij aan huiswerk. Hen rest slechts enkele weken voordat ze hun bewijs van deelname in ontvangst mogen nemen. Aansluitend begint de tweede groep met de cursus. Jaspers: 'Het was ons doel om onze medewerkers op niveau te laten meedenken en meedoen. Dat is gelukt. Natuurlijk, niet iedereen heeft hetzelfde niveau bereikt, ook is er iemand uitgevallen, maar dat is niet erg. Het is belangrijk dat het gros van het personeel meegaat in de nieuwe ontwikkelingen. Ik hoop dat bij hen de ambitie is gegroeid om zich verder te verdiepen. Ook daarin willen we als werkgever faciliteren. Zelf hebben we die kennis niet in huis, Fontys gelukkig wel.'

... veel, Verrassend voordelig, Verrassend vers, Verrassend vriendelijk!

'Het was ons doel om onze medewerkers op niveau te laten meedenken en meedoen. Dat is gelukt'

Jack van Gelder in de dop

Tekst: Paul Geerts Fotografie: Bart van Overbeeke

Zeten, drinken en ademen voetbal. De 22 deelnemers aan de cursus Voetbaljournalistiek van Fontys Hogeschool Journalistiek (FHJ) en Voetbal International hangen dan ook aan de lippen van hun gearriveerde collega's. 'Eigenlijk is het een aaneenschakeling van hoogtepunten.'

Jan Stekelenburg merkt het vooraf maar even op. Ja, hij zal alle vragen eerlijk beantwoorden, ook die over zijn collega's bij Studio Sport en Studio Voetbal. Maar of zijn toehoorders dan wel zo vriendelijk zouden willen zijn de soms kritische kanttekeningen binnenskamers te houden. De deelnemers aan de cursus Voetbaljournalistiek, die georganiseerd is door Fontys Hogeschool Journalistiek in samenwerking met Voetbal International, moeten er enigszins om lachen. Maar ze beloven het eensgezind.

Ervaring overbrengen

Openheid kan de nestor van de Nederlandse sportjournalistiek niet ontzegd worden. Stekelenburg (70), die al vanaf 1968 bij Studio Sport werkt, vertelt enthousiast over zijn carrière die onder meer vier Olympische Spelen beslaat. Ook biedt hij de 22 deelnemers een kijkje achter de schermen van Studio Voetbal, het praatprogramma met Jack van Gelder waarvan hij eindredacteur is. Ja,

'Een aardige vlootschouw van wat er te koop en te krijgen is'

Stekelenburg kent het klappen van de zweep. Zijn ervaring brengt hij graag over op de jonge toehoorders. Daarin schuilt ongetwijfeld het succes van de cursus Voetbaljournalistiek die op initiatief van docent journalistieke technieken Ton Bennink (52) en hoofd onderwijs Theo Dersjant (54) van Fontys Hogeschool Journalistiek is ontstaan.

Prominente gasten

Tien weken staan de deelnemers steeds drie uur lang oog in oog met de fine fleur van de vaderlandse voetbaljournalistiek. Zo deelden tijdens de eerste reeks bijvoorbeeld Willem Vissers (Volkskrant), Kees Jansma (perschef Nederlands Elftal), Harry van Dam (FC Utrecht), Michel van Egmond (Voetbal International) en Sjoerd Mossou (AD) hun ervaringen. 'Een aardige vlootschouw van wat er te koop en te krijgen is', omschrijft Dersjant de parade van prominente gasten. Ze streken eerst vijf weken neer in De Goffert, het

'Ze denken dat hun collega's op ze neerkijken. Onterecht, want sportjournalisten zitten vaak dichterbij de bron dan andere journalisten. Die zouden daar wat van kunnen leren'

stadion van NEC. Vier bijeenkomsten vonden plaats op Zoudenbalch, het trainingscomplex van FC Utrecht. En een keer meldden de deelnemers zich in verband met de aanwezige studioruimte op de FHH in Tilburg. Een thuiswedstrijd. De tweede cursus, die loopt van januari tot en met april, zal zich op andere, wederom aansprekende locaties afspelen. Ook die cursus is al bijna uitverkocht.

Journalistieke handvatten

Deelnemer en voetbalfanaat Hilbert Bult (27), die een studie Media en Entertainment Management volgde en werkzaam is in de reclame, begrijpt waarom. 'Hier komt de hele voetbaljournalistiek bij elkaar', zegt hij tijdens de laatste bijeenkomst op een stormachtige najaarsavond in de enigszins troosteloze kantine op Zoudenbalch. 'Ik wilde graag aan de cursus deelnemen omdat ik graag iets

cursus een volleerd voetbaljournalist mag noemen? Nee, dat niet. 'De journalistieke handvatten zitten 'm vooral in de tips, maar ik heb wel het wereldje leren kennen.'

Kleedkamer inlopen

Dat daarover genoeg te vertellen valt, spreekt ook uit het verhaal van Ad van Liempt (62). Hij blikt tijdens de laatste bijeenkomst terug op ruim veertig jaar voetbaljournalistiek. Eind jaren zestig startte Van Liempt zijn carrière op de sportredactie van dagblad Het Centrum in Utrecht. Het was een tijd waarin je als voetbalverslaggever nog je eigen plan kon trekken en na de wedstrijd simpelweg de kleedkamer kon inlopen. Hoe anders is het nu. Volgens Van Liempt hebben de clubs er de laatste decennia alles aan gedaan om sportjournalisten in te pakken. En niet zonder succes. 'De neutraliteit van de media is wel voor verbetering vatbaar', merkt hij met een licht gevoel voor understatement op.

'Ik wilde graag aan de cursus deelnemen omdat ik graag iets in dit vak wil doen. Misschien dat ik er zo in kan rollen, al beseft ik dat de bal nu bij mij ligt'

in dit vak wil doen. Misschien dat ik er zo in kan rollen, al beseft ik dat de bal nu bij mij ligt.' De verhalen van Sjoerd Mossou en Janneke van der Horst (Hard gras); Bult heeft ervan genoten. Maar of hij zich na het volgen van de

Rode oortjes

De cursisten luisteren met rode oortjes naar zijn verhalen uit de oude doos. Over voetbaljournalisten bijvoorbeeld, die tegenwoordig over elkaar heen buitelen op jacht naar de laatste nieuwtjes. 'Zelfs de gekneusde teen van willekeurig welke voetballer wordt tegenwoordig breed uitgemeten.' Maar ook over het minderwaardigheidscomplex dat veel sportjournalisten nog altijd hebben. 'Ze denken dat hun collega's op ze neerkijken. Onterecht, want sportjournalisten zitten vaak dichterbij de bron dan andere journalisten. Die zouden daar wat van kunnen leren.'

Voetbalwebsite

Cursist Jop Goslinga (22) herkent zich in die woorden. Het liefst wil hij zo snel mogelijk een nieuwe voetbalwebsite lanceren, een idee dat tijdens de cursus is ontstaan. 'Ik heb een jaar lang op Fontys Hogeschool Journalistiek in Tilburg gezeten, maar wat ik daar leerde, was te theoretisch voor mij. In de twee jaar die ik daarna bij de Telegraaf werkte, heb ik het vak echt geleerd.'

Kijkje achter de schermen

Zo'n cursus ligt de jonge freelancer wel. 'Omdat ik het interessant vind om lotgenoten te treffen.' Een deel daarvan zal waarschijnlijk voor de website gaan schrijven. Barry van der Glas (41), die zich nu nog beweegt in het modewereldje, heeft er wel oren naar. 'Ik eet, drink en adem voetbal. Eigenlijk wilde ik na mijn middelbare school al de journalistiek in, maar ik was bang dat ik het niet zou kunnen.'

'Ik heb bijvoorbeeld heel erg genoten van de bevrologenheid van Kees Jansma, maar eigenlijk was het een aaneenschakeling van hoogtepunten'

Nu zou ik alsnog een carrièremove willen maken.'

Hoewel hij overweegt om aansluitend een cursus journalistiek te volgen, is hij enthousiast over de tien bijeenkomsten. 'Ook al was het vooral een kijkje achter schermen, ik heb toch iedere week naar de avond toegeleefd. Ik heb bijvoorbeeld heel

erg genoten van de bevrologenheid van Kees Jansma, maar eigenlijk was het een aaneenschakeling van hoogtepunten.'

Droom waarmaken

Niet zonder trots neemt hij het certificaat in ontvangst dat hem aan het eind van de avond door Dersjant wordt overhandigd. 'Ik hoop dat ik mijn droom alsnog kan waarmaken', mijmert hij.

'OPLEIDING OPENT DEUREN DIE ANDERS DICHT ZOUDEN BLIJVEN'

Tekst: Martine Croll Foto: Marco Magielse

DE BEDELAAR

Kristel Raijmakers is sinds januari 2011 eerstverantwoordelijke ofwel teamleider in het opvanghuis voor dak- en thuislozen 'De Bedelaar' in Haelen, Limburg. In dit huis wonen 25 cliënten langdurig onder 24-uurs begeleiding. In een beschermde woonomgeving worden zij door een enthousiast team van zeven medewerkers begeleid in het zo zelfstandig mogelijk deelnemen aan de samenleving.

'MEDE DANKZIJ HET FEIT DAT IK MET DEZE OPLEIDING BEZIG WAS, WERD IK AANGENOMEN EN OOK METEEN 'IN HET DIEPE' GEGOOD'

Ze is pas 27 jaar oud en toch al teamleider in een opvanghuis voor dak- en thuislozen. Dat Kristel Raijmakers op zo'n jonge leeftijd al een leidinggevende functie aangeboden kreeg komt volgens haar mede door de deeltijdopleiding Managementvaardigheden en Leidinggeven die zij volgde bij Fontys Hogeschool Techniek en Logistiek in Venlo.

'Ik werkte hiervoor in de reïntegratiebranche. Daar was ik na de Sociaal Pedagogische Hogeschool (ook van Fontys) beland. Het was een leuke baan, maar ik wilde meer en had sterk het gevoel dat een leidinggevende functie bij mij zou passen. Maar zonder papiertje kom je nergens. Ik ben toen naast mijn fulltime baan met de deeltijdopleiding Managementvaardigheden en Leidinggeven bij Fontys gestart', vertelt Kristel. 'Het heeft wat moeite gekost de juiste opleiding te vinden. Het aanbod aan managementopleidingen is zo groot dat je door de bomen het bos niet meer ziet. Daarnaast moet je bij een aantal opleidingen al in een leidinggevende functie zitten wil je je kunnen inschrijven. En er zijn ook veel opleidingen die onbetaalbaar zijn.'

Schot in de roos

'Voor mij, als oud-student, was Fontys bekend en vertrouwd. En ik had ook navraag gedaan bij HR-afdelingen: voor hen had een Fontys opleiding duidelijk meerwaarde boven andere managementopleidingen. De keuze voor Fontys was toen snel gemaakt. Maar ook bij Fontys was het aanbod aan opleidingen zo groot dat ik het moeilijk vond een keuze te maken. Ik heb toen de contactpersoon gebeld die op de site stond. Hij heeft goed geluisterd en adviseerde Managementvaardigheden

en Leidinggeven. Het was een schot in de roos: de duur van de opleiding (tien maanden) was voor mij te overzien, de kosten waren relatief laag en de inhoud richtte zich op strategische vraagstukken, precies waar ik naar op zoek was.'

Kennis en inzichten

'Het is allemaal snel gegaan. Terwijl ik nog bezig was met de deeltijdopleiding deed de mogelijkheid zich voor te solliciteren op deze baan. En toen was er dat moment van twijfel. Oké, ik had de ambitie en nu dan ook mijn papiertje, maar mijn leeftijd - en gebrek aan ervaring - had ik niet mee', merkt Kristel op. 'Mede dankzij het feit dat ik deze opleiding aan het doen was, werd ik aangenomen en ook meteen 'in het diepe' gegood. Dit opvanghuis is pas per 1 april 2011 geopend en het was aan het team en mij om een invulling te geven aan deze nieuwe locatie. Toen merkte ik dat de opleiding bij Fontys mij de kennis en inzichten had gegeven om met zelfvertrouwen het heft in eigen handen te nemen en aan de slag te gaan.'

Investing waard

'Toen ik aan de deeltijdopleiding begon, realiseerde ik me dat ik er veel tijd in zou moeten stoppen. Maar dat had ik ervoor over. En toen ik eenmaal begonnen was, werd ik nog enthousiaster. Dat begon al met de ervaring en verhalen die je uitwisselt met

medecursisten. Die waren werkzaam in allerlei branches en dat heeft mij veel inzicht opgeleverd in de praktische toepassing van theoretische zaken. Gedurende tien maanden moest ik eenmaal per week verplicht naar de opleiding. Daarnaast werd er verwacht dat ik behoorlijk wat uren thuis aan de studie besteedde. Voor mij is die investering - in tijd en geld - het absoluut waard geweest. De opleiding heeft deuren geopend die anders dicht waren gebleven en dan heb ik het nog niet eens over de inhoudelijke kant van de opleiding. Want dankzij de goede aansluiting met de beroepspraktijk ben ik nu in staat leiding te geven op een manier die uitdaging en voldoening geeft.'

**'DE OPLEIDING GAF ME HET ZELF-
VERTROUWEN HET
HEFT IN EIGEN
HANDEN TE NEMEN'**

The next step

Tekst: Renske Nieuwpoort Foto: Bart van Overbeeke

'Ik werk sinds vijf jaar als gedetacheerde in het bankwezen. Mijn doel was om projectleider te worden en dat is gelukt. Maar als projectleider zit je niet altijd op de inhoud en juist het inhoudelijke werk motiveert me. Ook vind ik mijn huidige werk niet meer interessant genoeg.

IT heeft me van jongs af aan geboeid en ik heb door de jaren heen gemerkt dat ik een behoorlijk analytisch vermogen heb. Zo kwam ik op het idee om een vervolgstudie te doen.

In februari 2011 begon ik met de opleiding Master of Science Business Process Management en IT in Eindhoven. De vakken worden voor een selecte groep gegeven en er zijn veel opdrachten waar je met twee of drie studiegenoten aan werkt. De leraren zijn uiterst vriendelijk en hulpvaardig.

Deze opleiding, die Fontys aanbiedt in samenwerking met de Open Universiteit en enkele andere hogescholen, heeft naar mijn idee het meest logische schakeljaar, waarbij je echt leert kijken en denken op wetenschappelijk niveau. De studie vind ik niet al te moeilijk, vooral omdat ik de stof heel interessant vind. Ook merk ik nu al dat de studie me helpt met het vinden van de gewenste baan. Werd ik voorheen amper voor een gesprek gevraagd, nu ontvang ik in driekwart van de gevallen een uitnodiging voor een sollicitatiegesprek!'

'Ik merk nu al dat de studie me helpt met het vinden van de gewenste baan'

Frederik ten Horn

deeltijdstudent Fontys Hogeschool ICT

Met een deeltijdopleiding je droom waarmaken

Tekst: Chriz van de Graaf Foto: Marco Magijsele

- Wat:** Lerarenopleiding Consumptieve Technieken van Fontys Pedagogisch Technische Hogeschool.
- Waar:** Een beschutte hoek van de universiteitscampus in Eindhoven.
- Wie:** **Zij** is Lotte van Egmond, student aan de deeltijdlerarenopleiding Consumptieve Technieken. Ze geeft les aan de School voor Horeca (mbo) als docent gastheerschap. **Hij** is Frank Janssen, docent aan deze opleiding. Hij komt uit de horeca en wilde het onderwijs in. Deed vervolgens de opleiding die Lotte nu volgt. Is zelf masterstudent onderwijswetenschappen aan de Open Universiteit.
- Waarom:** Een gesprek tussen een op en top gemotiveerde student en een gedreven docent over de kansen die een deeltijdopleiding biedt.

Zij: 'Ik heb de opleiding horecaondernemer/manager op mbo-niveau gedaan en werkte een aantal jaren in het vak. Toen wilde ik mijn twee passies combineren: horeca en onderwijs geven. Het was geen optie meer om in voltijd te gaan studeren, je bent toch gewend aan een bepaald inkomen en ik zou het werk niet kunnen missen. Ik begon aan deze opleiding en kon tegelijk op de School voor Horeca van het ROC Eindhoven les geven. Zo combineer ik de praktijk met de opleiding. Gelukkig heb ik een werkgever die me steunt. Ik integreer studieopdrachten in mijn baan en krijg tijd om aan mijn opleiding te besteden.'

Hij: 'Werkgevers van deze deeltijdstudenten weten dat ze gebaat zijn bij de opleiding van hun medewerker. Ze brengen actuele ontwikkelingen van het vak binnen de organisatie en houden zo een organisatie scherp - ze verfrissen. Werkgevers vragen ons of er deeltijders zijn die bij ze willen werken.'

Zij: 'Een deeltijdopleiding is geen makkie. Ik werk 32 uur per week. Daarnaast ben ik zo'n 20 uur met de opleiding bezig. Vooral in het eerste jaar ben je zoekende in de balans tussen werk, studie en privé. Je houdt zoveel ballen in de lucht, dat moet je leren.'

Hij: 'Ontdekken hoe dat moet, duurt vaak wel een jaar. Gun jezelf die tijd. Ik kan er als docent ook niet heel veel in betekenen. Ik geef tips over hoe je moet plannen en wanneer je ergens mee moet beginnen, de rest is aan de student.'

Voordeel is wel dat ik zelf ook een deeltijdopleiding heb gevolgd: ik weet dus hoe lastig het is. Gelukkig zie je dat het gros van de deeltijdstudenten in het tweede jaar zijn draai vindt.'

*Docent:
'Deeltijders zijn
zeer gewild op
de arbeidsmarkt'*

*Student:
'medestudenten
worden maatjes
- samen sta
je sterk!'*

Zij: 'Het lijkt nu alsof een deeltijdopleiding een lijdensweg is, maar dat is onzin. Je krijgt er juist zoveel voor terug! Je leert een vak, haalt een hbo-diploma en je kunt een droom waarmaken. En onder druk leer je jezelf goed kennen. Je ontdekt wat je in

het leven belangrijk vindt. En je doet het nooit alleen: medestudenten worden maatjes. We helpen elkaar door lastige periodes heen. We ondersteunen en motiveren elkaar - samen sta je sterk.'

Hij: 'Daarom is het heerlijk om in de deeltijd les te geven. Het zijn gemotiveerde studenten die je op een volwassen manier kunt benaderen en hun motivatie stimuleert mij. Je hoeft deze studenten niet te enthousiasmeren, want ze zijn van zichzelf hongerig naar kennis. Daarom zie je dat werkgevers vaak liever deeltijders hebben, ook voor stages. Deeltijders zijn wat ouder, ze beheersen het vak en spreken de taal van het beroepsveld. Ze zijn gewild op de arbeidsmarkt.'

United Brains

Toegangspoort tot alle beschikbare kennis

Tekst: Marieke Raven Foto: Bart van Overbeeke

Je hebt het
bedrijfs-
leven en
je hebt

onderwijsinstellingen. De eerste
verkoopt een product of dienst,
de tweede bezit kennis. Lange tijd
leefden zij in twee verschillende
werelden, daartussen gaapte een
kenniskloof. United Brains springt
in dat gat.

United Brains is een stichting die bestaat uit vertegenwoordigers van verschillende kennisinstellingen. Fontys is met de Technische Universiteit Eindhoven, ROC Eindhoven, ROC ter AA in Helmond en TNO de belangrijkste partner. United Brains is een kennisportaal dat partijen bij elkaar brengt. Ze koppelt kennis aan vraagstukken uit het bedrijfsleven. Waarom? Directeur Carl Heskes legt uit dat kennisdeling de economische groei ten goede komt. 'De markt is voortdurend in beweging. Daarop moeten het bedrijfsleven en kennisinstellingen anticiperen, anders doen ze al gauw niet meer mee. Het

is belangrijk dat onderwijsinstellingen continu in contact blijven met het bedrijfsleven. En andersom. Op deze manier komt de kenniseconomie maximaal tot wasdom.'

Uitgebreid netwerk

Heskes is binnen Fontys Hogescholen ook betrokken bij het Fontys Centrum voor Ondernemerschap en bij de opleidingen Technische Bedrijfskunde en Bedrijfsmanagement MKB om een maximale betrokkenheid van het midden- en kleinbedrijf bij het onderwijs te realiseren. Daarnaast is hij voorzitter van MKB Eindhoven en is hij ondernemer in hart en nieren. Hij weet waarover hij spreekt. 'United Brains leunt op minstens 50.000 deskundigen die allen zijn verbonden aan een van de aangesloten kennisinstellingen. We beschikken over een uitgebreid netwerk, een inspirerende bron aan kennis en faciliteiten. Vijftien afgevaardigden komen wekelijks bij elkaar.'

Juiste deskundigen

In de praktijk komt het erop neer dat een organisatie die worstelt met een vraag deze neerlegt bij United Brains. 'Dat kan van alles zijn. Meestal komt het vraagstuk voort uit het eigen bedrijfsproces of uit de klantenkring. Een eenvoudig voorbeeld: Een meubelverkoper vraagt zich af waarom steeds minder klanten zijn zaak weten te vinden. Hij heeft onlangs nog geïnvesteerd in een nieuwe brochure. Deze ondernemer legt zijn vraag voor aan United Brains. Wij zoeken de juiste deskundigen om hem te kunnen antwoorden. In dit voorbeeld zouden dat een docent-onderzoeker en een groep van zijn studenten kunnen zijn van Fontys Hogeschool Communicatie.'

Twee kanten

Een traject bij United Brains is relatief goedkoop. Het kost bedrijven minder dan wanneer ze zelf investeren in een kennisafdeling. Maar United Brains helpt niet alleen het bedrijfsleven. Haar inzet werkt twee kanten uit. 'Met de kennis die docenten en studenten opdoen past Fontys Hogescholen de opleidingscurricula aan. Bovendien kunnen de instituten veel gericht onderzoek doen naar

bepaalde thema's. Studenten leren als vanzelf een professioneel-kritische houding aan te nemen. Daardoor voldoen afgestudeerden veel beter aan de vraag van het bedrijfsleven.'

Multidisciplinaire aanpak

United Brains heeft succesvolle jaren achter de rug. Haar partners hebben meer dan vierduizend bedrijven op weg geholpen. Volgens hem kan de samenwerking tussen kennisinstellingen onderling en met het bedrijfsleven nog inniger. 'United Brains zou het samenwerkingsverband tussen deskundigen van de verschillende partners kunnen bevorderen. Een multidisciplinaire aanpak zie je ook terug in het bedrijfsleven. Universiteiten leveren wetenschappers, Fontys het middenkader en het ROC de vakmensen. Binnen Fontys zijn naast United Brains tal van andere initiatieven gaande die interessant zijn voor het bedrijfsleven.'

Denken in mogelijkheden

Heskes concludeert dat het huidige economische systeem kraakt in zijn voegen. Dat vraagt volgens hem een andere houding van mensen. 'Het is de kunst te denken in mogelijkheden. Kennis is niets waard als het in de kast blijft liggen.' Het liefst ziet hij dat ook het bedrijfsleven zijn kennispoorten opengooit. Dan zou het ideale marktmodel ontstaan. 'Hoe meer kennisuitwisseling, hoe gezonder onze economie.' Voorlopig geeft United Brains een voorbeeld als toegangspoort voor alle beschikbare kennis binnen de kennisinstellingen en andere partners.

'Het is de kunst te denken in mogelijkheden. Kennis is niets waard als het in de kast blijft liggen'

MARIE HOL

'Je leert op een andere manier dan vroeger: je merkt hoeveel kennis je al verzameld hebt in je leven'

Foto: Marco Magijse Tekst: Dorien van Witteveen

'Je wordt weer helemaal opgefrist, je komt weer lekker strak in het vel en dat verhoogt je marktwaarde'

Marie zit in het tweede jaar, ze gaat een dag per week naar school. Haar groep bestaat uit dertien studenten, de leeftijd varieert van 23 tot 55 jaar. De ene helft werkt in de zorg, de andere helft bestaat uit mensen die zich net als Marie laten omscholen. 'Het was best spannend om weer naar school te gaan. Je leert op een heel andere manier dan vroeger; je merkt hoeveel kennis je al verzameld hebt in je leven. Je wordt weer helemaal opgefrist, je komt weer lekker strak in het vel en dat verhoogt je marktwaarde.'

Brede basis

Doordat de hele groep zo gemotiveerd is, ontstaat er een heel positieve leeromgeving. 'Iedereen wil er het maximale uithalen. Meer dan de helft van de docenten is ook werkzaam in de praktijk; we krijgen les van artsen, gezondheidswetenschappers, psychologen, verpleegkundigen. Het mooie aan deze opleiding vind ik dat je een heel brede basis krijgt. Leidinggevende kwaliteiten worden ontwikkeld, organisatiebewustzijn, maatschappelijke verantwoordelijkheid, het werken in een team... Allemaal zaken die niet alleen in de zorg, maar ook in andere omgevingen toepasbaar zijn. Wat ik soms lastig vind, is dat mensen vaak denken dat ik docent ben (ik ben een van de oudste studenten van mijn groep). Ook voor de docent is dat niet altijd even makkelijk.'

Persoonlijke ontwikkeling

Marie's propedeusejaar stond vooral in het teken van persoonlijke ontwikkeling. 'Naast verpleegkundige vaardigheden leer je doelmatig en efficiënt te werken en op een goede manier kritisch te zijn naar jezelf en anderen. Goed waarnemen, kijken, en dan handelen. Dat is overigens ook een van de dingen die mij trekt in dit vak. Maar ik vond het behoorlijk intensief. Gelukkig heb ik de medewerking van mijn werkgever en kan ik gebruikmaken van mijn verlofdagen. Om naast een baan of met kleine kinderen zo'n opleiding te kunnen volgen, heb je de steun van je omgeving echt nodig.'

Stage

Komend half jaar gaat Marie stagelopen, twintig uur in de week, twintig weken lang. 'Alle studenten maken zelf hun stageplan. Door je leerdoelen scherp te formuleren kun je aantonen dat je bepaalde competenties hebt en dat je theorie en praktijk kunt integreren. Heb je vragen of problemen, dan kun je terecht bij je studieconsulent. Die peilt hoe realistisch je leerdoelen zijn en durft ook je grenzen aan te geven. Ben je bijvoorbeeld boven de vijftig – zoals ik – dan heb je niet superveel tijd meer als het gaat om het maken van een heel nieuwe carrière. Je merkt echt dat dit een afdeling is van 'mensenmensen'. En dat is fijn.'

Marie Hol was accountmanager medezeggenschap OV-chipkaart bij de NS voordat ze aan haar opleiding begon. 'Ik ben een echt 'mensenmens', dus toen ik aan zag komen dat mijn baan ging verdwijnen dacht ik al snel aan Verpleegkunde. De arbeidsmarkt verandert snel, en dan moet je zelf ook bereid zijn te veranderen en in jezelf te investeren.'

Marie Hol

deeltijdstudent Fontys Hogeschool
Verpleegkunde

'Mijn focus ligt op de lange termijn'

Tekst: Renske Nieuwpoort Foto: Marco Magielse

'Een betere start van mijn carrière had ik me niet kunnen voorstellen.' De 23-jarige Miriam Venema heeft met haar allereerste auditie na haar hbo-opleiding Musicaltheater aan Fontys Hogeschool voor de Kunsten meteen een fantastische rol binnen gesleept. 'Soldaat van Oranje is een grote productie, met een geweldige cast en regisseur.' Avond aan avond speelt ze nu voor volle zalen, een druk bestaan, maar dat heeft haar er niet van weerhouden om de opleiding Master of Music aan het conservatorium te gaan doen. 'Ik wist tijdens mijn hbo-opleiding al dat ik hoe dan ook wilde doorstuderen. Ik ben erg blij met het succes dat ik nu heb, maar mijn focus ligt op de lange termijn. Ik wil mezelf graag blijven ontwikkelen, op verschillende vlakken.' Tijdens haar masterstudie bij Fontys krijgt ze daarvoor voldoende ruimte.

'Wat me erg aanspreekt is dat de opleiding erg persoonsgericht is. Ik bepaal zelf waarin ik me verder wil ontwikkelen en mag ook naast de reguliere lessen zelf lessen inplannen. Zo krijg ik van mijn medespeler Anne Wil Blankers les in tekstbehandeling en monologen. Ik bewonder haar ontzettend en vind het een voorrecht dat ze de moeite neemt om haar kennis en kunde met mij te delen.'

Miriam Venema

masterstudent Fontys Hogeschool voor de Kunsten

Een ecosysteem van kennisuitwisseling

Het bedrijfsleven en Fontys

Tekst: Marieke Raven Foto: Bart van Overbeeke

Als het goed gaat met het bedrijfsleven, gaat het goed met het onderwijs. En omgekeerd. Dat zegt Nienke Meijer, lid van het College van Bestuur van Fontys. Hun samenwerking is als voedsel voor de economie.

Het bedrijfsleven en Fontys Hogescholen, die hebben toch helemaal niets met elkaar te maken?

'Mis. Ze hebben juist alles met elkaar te maken. Als het goed gaat met het bedrijfsleven, gaat het goed met het onderwijs. En omgekeerd. Dat zit zo: wanneer het onderwijs hoogwaardige studenten aflevert, kunnen zij het vakgebied naar een hoger niveau tillen. Het onderwijs kan hoogwaardige studenten afleveren doordat het bedrijfsleven input biedt voor de verschillende opleidingen en zich openstelt voor onze studenten. De samenwerking tussen het bedrijfsleven en Fontys Hogescholen zorgt ervoor dat het ecosysteem van kennisuitwisseling zichzelf voortdurend verbetert.'

Hoe werkt dat in de praktijk?

'Het bedrijfsleven biedt ons onder andere gastdocenten, apparatuur, stage- en afstudeerplaatsen en het levert input voor de opleidingscurricula. Daarnaast staat het bedrijfsleven open voor onderzoeken en afstudeerprojecten en nemen hun vertegenwoordigers zitting in examen- en werkveldcommissies. Fontysstudenten bieden op hun beurt kennis van de nieuwste ontwikkelingen en, niet onbelangrijk, ze brengen fris elan in en creativiteit. De kennis die zij opdoen in de praktijk komt direct ten goede aan het werkveld.'

Er zijn vast mooie voorbeelden te noemen.

'Genoeg! Onze zorgopleidingen zijn nauw verbonden met ziekenhuizen en diverse praktijken voor gezondheidszorg, net als onze Juridische Hogeschool die intensief samenwerkt met instellingen voor juridische dienstverlening. De nadruk ligt niet alleen op leren, maar juist ook op samenwerking en kennisuitwisseling.'

Wat is de impact van de samenwerking tussen het bedrijfsleven en Fontys?

'De impact is het grootst in de regio waarin de hogescholen zijn gevestigd. Eindhoven, Venlo, Sittard, Tilburg, Den Bosch. De meeste Fontysinstituten ontlenen hun identiteit aan hun omgeving. Daardoor kunnen ze snel inspelen op het bedrijfsleven. Eindhoven is bijvoorbeeld het kloppend hart van Brainport en niet voor niets ook uitgeroepen tot de slimste regio. Het is een broedplaats voor technische innovatie en het is de thuisbasis voor technologiebedrijven, kennis- en researchinstellingen. De vraag naar arbeidskrachten is groot. Die wordt voor het grootste deel ingevuld door onze afgestudeerden.'

Steeds meer bedrijven sturen hun werknemers terug naar school. Hoe zit dat?

'Dat is een logische reactie op de zich snel ontwikkelende economie. Daardoor wordt het steeds belangrijker dat mensen over state-of-the-art kennis beschikken. Bovendien moeten mensen langer doorwerken. Als onderwijsinstelling zijn wij ervan overtuigd dat ieder mens zijn leven lang groeipotentie heeft. Daarvoor bieden we een uitgebreid palet aan activiteiten, zoals workshops, deeltijdonderwijs en in-company cursussen. Goed voor de werknemer en het bedrijf.'

We mogen dus rustig concluderen dat Fontys en het bedrijfsleven samen goed op weg zijn. Wat zijn de ambities voor de toekomst?

'Het is en blijft ons doel om studenten af te leveren die van toegevoegde waarde zijn voor het bedrijfsleven. Ze moeten volledig passen in het plaatje dat werkgevers van hen hebben. We willen onze studenten meer meegeven dan kennis alleen: een kritische beroepshouding, inventiviteit, ondernemerschap en ondernemendheid. Wanneer bedrijven en instellingen kennismaken met onze afgestudeerden willen we dat ze zeggen: 'Dat is er een van Fontys!'

MRSA-bacteriën, oftewel multi-resistente bacteriën die de kop op steken en slechte hygiëne in zorginstellingen: beide haalden de krantenkoppen. Een hygiëne-beleid en geschoolde hygiënemedewerkers zijn cruciaal om binnen zorginstellingen de hygiëne te waarborgen. Als enige opleidingsinstituut in Nederland biedt Fontys de Hygiëne Kwaliteitsmedewerker-bedrijfsopleiding aan.

Beat the bug! Bedrijfsopleiding op maat voor zorginstellingen

Tekst: Martine Croll Foto: Bart van Overbeeke

Al bijna twintig jaar schoolt Fontys Hogeschool Toegepaste Natuurwetenschappen medewerkers van zorginstellingen om tot Hygiëne Kwaliteitsmedewerkers (HKM'ers). Marlies Dams, projectleider HKM vertelt over deze bijscholing: 'Wij zijn in Nederland uniek met het bieden van deze opleiding, maar eerlijkheidshalve moet ik wel zeggen dat de kiem voor het succes van deze opleiding is gelegd door iemand anders. Vanuit het Elkerliek Ziekenhuis in Helmond kwam een twintigtal jaar geleden de vraag of wij interesse hadden de scholing van medewerkers over te nemen? Wat was het geval: zij hadden voor eigen personeel een hygiënesholing opgezet. Maar via mond-tot-mondreclame kwamen inmiddels aanvragen uit het hele land voor de scholing. Daar hadden ze de faciliteiten natuurlijk niet voor! In nauw overleg met het Elkerliek hebben wij toen een eigen programma ontwikkeld dat voor medewerkers in allerlei verschillende zorginstellingen relevant is. Globaal bestaat het programma uit vier dagen: een introductiedag, tweeënhalf dag scholing en na acht tot tien weken een terugkomdag.'

Maatwerk

'Je moet je voorstellen dat medewerkers uit alle afdelingen en functieniveaus de cursus volgen. Daar hebben wij natuurlijk rekening mee gehouden. Inhoudelijk kunnen wij het programma precies afstemmen op het niveau van de cursist afzonderlijk. En natuurlijk zorgen we ervoor dat iedereen de basiskennis onder

de knie krijgt! Een belangrijk onderdeel van de cursus is communicatie. Mensen kijken vaak gek op als ze zien dat dit ook deel uitmaakt van ons cursusprogramma. Maar het is verschrikkelijk belangrijk dat ze, als ze terug zijn op de werkvloer, het geleerde ook aan hun collega's kunnen overbrengen. Zo heeft de cursus waarde, niet alleen voor de cursist zelf, maar kan de kennis zich als een olievlek in de organisatie verspreiden.'

Wereld gaat open

Onder toezicht van Marja Messemaker, ziekenhuishygienist en preventie-adviseur in het St. Franciscus Ziekenhuis in Rotterdam, werden in de afgelopen jaren ruim zestig medewerkers door Fontys bijgeschoold als HKM'er. Haar ervaringen: 'De bijscholing gebeurt bij ons op vrijwillige basis. Mensen steken daar dus hun eigen tijd in. Bij een onderwerp als hygiëne komt al snel de reactie: 'Ja, dat weet ik wel! Daarvoor hoef ik niet speciaal een cursus te volgen!'. En toch merk ik telkens weer dat na afloop van een cursus de meeste deelnemers naar me toe komen om toch even te vertellen dat er een wereld voor ze is opengestaan! De altijd even enthousiaste docenten van Fontys weten namelijk op een aanstekelijke manier uit te leggen wat een hygiënekwaliteitsbeleid precies inhoudt. En belangrijker nog: zij maken het toepasbaar op de werksituatie van elke cursist. Dat werkt aanstekelijk. Men kan vaak niet wachten om de nieuwe kennis te gaan toepassen!'

Terugkomdag – borgen van kennis

Marlies: 'De terugkomdag wordt geleid door de Fontysdocenten. Hier wordt altijd door de cursisten naar uit gekeken. Iedereen vertelt dan hoe het is gelukt de geleerde theorie op de werkvoet toe te passen. In de groep worden dan knelpunten door medecursisten en de docenten uitvoerig besproken en oplossingen aangedragen. De docenten slagen er telkens in de medewerkers het vertrouwen en enthousiasme mee te geven om als HKM'er aan de slag te gaan!'

De gouden tip

Marlies sluit af: 'De meeste mensen denken wel te weten hoe je iets hygiënisch schoonmaakt. Maar zo makkelijk is dat niet. Neem bijvoorbeeld iets van alledag: het schoonmaken van een toilet. Chloor ruikt in onze beleving schoon maar dat is geen garantie dat het ook echt microbiologisch schoon is. Het meest effectief is het gebruik van een gewoon reinigingsmiddel. Waarom? Als je het organische materiaal aanwezig is niet eerst verwijdert (met zeep), vermindert dat de werking van het desinfecterend middel!'

'De meeste mensen denken wel te weten hoe je iets hygiënisch schoon maakt. Maar zo makkelijk is dat niet'

'Ik ben nieuwsgierig en kennisgierig en ik word er steeds wijzer van'. Ninoy Gorissen volgt naast zijn baan als Financieel Adviseur bij Rabobank Roermond-Echt, de deeltijdopleiding Financial Services Management. Met zijn 27 jaar heeft hij al flink wat werkervaring opgebouwd. 'Na de havo heb ik in één jaar de mbo-opleiding Bank- en verzekeringswezen niveau 4 gedaan. Na die succesvol te hebben afgerond ben ik aan het werk gegaan en heb me via mijn werk verder geschoold.'

Uiteindelijk wilde Ninoy toch voor een hbo-diploma gaan. 'Het diploma is niet alleen een vereiste voor mijn functie, het geeft me ook de basis om in de toekomst verdere stappen te kunnen maken. Doordat deze opleiding je opleidt tot financieel professional ervaar ik een voorsprong op collega's die een andere studie doen of hebben gedaan. Zo kon ik tijdens mijn studie doorgroeien naar de functie van Financieel Adviseur. Dat is niets ten nadele van hen, maar ik ben blij dat ik hiervoor ben gegaan.'

Nu Ninoy in het vierde jaar zit is het einde van zijn studie in zicht. Maar dat betekent niet dat hij straks voor altijd klaar is met studeren. 'Ik heb het altijd leuk gevonden om te leren. Het is echt een hobby voor mij en ik heb het geluk dat het me dan ook vrij gemakkelijk afgaat. Ik weet mijn studie prima combineren met werk en gezin, ik weet waar ik het voor doe.'

Ninoy Gorissen

deeltijdstudent Fontys Hogeschool
Management Economie en Recht

**'Met mijn diploma op zak
weer een stukje verder'**

Tekst: Renske Nieuwpoort Foto: Marco Magielse

Derde van links: Frederic Werner daarnaast (rechts) Björn Roosen

KNOWLEDGE BUSINESS CLUB

Fontys Internationale Hogeschool Economie (FIHE) in Venlo, vlak bij de Duitse grens, zindert van de nationaliteiten. Zo komt het voor dat je in de wandelgangen een groepje studenten Duits, Engels en Nederlands hoort praten tegen elkaar. Volgens lector International Business Economics Björn Roosen is deze instelling, het openstaan voor elkaars cultuur, de basis voor een geslaagde internationale studie, en is deze van nut wanneer de arbeidsmarkt in zicht komt.

Arbeidservaring

FIHE heeft op dit moment uitwisselingsprogramma's met 54 universiteiten en hogescholen in de wereld. Bijzonder is de Knowledge Business Club (KBC). De KBC bestaat uit een groep gemotiveerde studenten die naast hun studie arbeidservaring opdoen als consultant. De club telt zes leden, Roosen is hun mentor. 'Ik heb contacten met het bedrijfsleven en haal op deze manier projecten binnen. De projecten worden verdeeld onder projectteams, waarna elk lid eigen taken krijgt toebedeeld.' Op deze wijze kunnen de KBC-leden werkervaring opdoen en hun theoretische kennis direct in praktijk brengen. Learning by doing, aldus Roosen. 'Het is belangrijk voor studenten om al tijdens hun studie ervaring op te doen in het bedrijfsleven. De theorie is vaak gestructureerd en helder, in de praktijk loopt het vaak anders.

ADVIES vanuit het HOGER

KBC-leden leren onder meer te plannen, risico's in te schatten, om te gaan met verantwoordelijkheden en oplossingen te bedenken voor obstakels. Ongemerkt groeien ze in hun vakgebied, wat helpt om na het afstuderen een goede start te maken op de arbeidsmarkt.'

Kennisuitwisseling

Frederic Werner, tweedejaarsstudent International Business and Management Studies (IBMS) en general manager van de KBC, weet erover mee te praten. 'In korte tijd heb ik mijn kennis en vaardigheden vergroot door het deelnemen aan verschillende projecten.' Naast consultancy biedt de KBC kennisuitwisseling. 'Wij organiseren lezingen, gastcolleges en workshops voor studenten van FIHE. Daarvoor nodigen wij externe deskundigen uit. De kennis en ervaring die we opdoen en uitwisselen binnen KBC delen we op deze manier niet alleen met elkaar, maar ook met alle andere studenten van FIHE.'

Voordelig

Anders dan menigeen verwacht, komen de opdrachten zowel van kleine als grote spelers. Werner noemt in één adem Coca-Cola en Van Enckevort, een groothandel voor de bouw en industrie en een donatieproject voor een ziekenhuis in Oeganda. De general manager en de overige teamleden voeren adviestaken uit, doen marktonderzoek, maken marktanalyses en businessplannen en stellen actieplannen op. 'Het grote voordeel voor deze bedrijven is dat ze ons minder hoeven betalen dan bestaande consultancy- en adviesbureaus, terwijl we nagenoeg dezelfde methoden hanteleren en de kwaliteit van ons werk navenant is.' Semi-profs noemt Roosen het select clubje studenten van de KBC niet zonder trots. De lijnen met het bedrijfsleven zijn kort. Even denkt hij na en zegt dan: 'Bedrijven beseffen dat het ook in hun eigen belang als ze studenten in een vroeg stadium bij hun bedrijfsvoering betrekken. Aan de ene kant hebben ze enige invloed op de nieuwe lichte professionals, aan de andere worden zij met nieuwe inzichten gevoed door de studenten. De KBC is een win-win-winsituatie, waarvan studenten, de onderwijsinstelling en het bedrijfsleven profiteren.'

Markus Grünh, gemeente Nettetal in Duitsland: 'De KBC heeft voor ons een marktonderzoek gedaan onder Fontysstudenten en de inwoners van Venlo en Nettetal. Er is onderzocht of er behoefte is aan een buslijn tussen de twee plaatsen. Het onderzoek is zeer uitgebreid en nauwkeurig gedaan. Onze keuze voor de KBC lag voor de hand: een groot aantal jongeren uit Nettetal studeert aan Fontys Hogescholen in Venlo. Bovendien is het werk betaalbaar, dit in tegenstelling tot professionele marktonderzoeksbureaus.'

EN CONSULTANCY BEROEPSONDERWIJS

Naast onderwijs en onderzoek levert Fontys diensten op het gebied van consultancy en advies. Onze adviseurs en consultants zijn zowel professionals als semi-profs. Hun doel is identiek: het versterken van organisaties en medewerkers. Een kennismaking met Knowledge Business Club en Fontys Fydes.

Tekst: Marieke Raven Foto: Bart van Overbeeke

Lilian Croes (links) en Margreet Verbunt

FONTYS FYDES

Fontys Fydes is een adviesbureau op het gebied van onderwijs en opvoeding en werkt voor en met onderwijsinstellingen en kinderopvangorganisaties. De adviseurs en consulents bieden advies en begeleiding aan beroepskrachten, schoolbesturen, individuele leerlingen en kinderen en hun ouders. Ondersteuning op maat staat voorop. Daarnaast ontwikkelt Fydes wetenschappelijk onderbouwde (research- en evidence-based) technieken en hulpmiddelen en verzorgt het cursussen, workshops en informatiebijeenkomsten voor medewerkers, teams en organisaties in het onderwijs.

Hoger niveau

Fydes-directeur Margreet Verbunt en adjunct-directeur Lilian Croes hebben met de voeten in de klei gestaan. Beiden zijn ze afkomstig uit het onderwijs. Zij symboliseren alles waar Fydes voor staat: eerlijk, betrokken en ondernemend. Ze dagen elkaar uit en vullen elkaar aan. Lilian Croes: 'Het is ons doel te zorgen dat professionals in staat zijn het beste uit kinderen te halen door de kwaliteit van beroepskrachten en organisaties naar een hoger niveau te tillen.' Margreet Verbunt: 'Dat doen we door onze kennis en ervaring mee te nemen naar de beroepspraktijk.'

Jarenlange ervaring

Fontys Fydes kan bogen op jarenlange ervaring bij het versterken van individuen en organisaties. Croes: 'Al ruim veertig jaar komen onze medewerkers op scholen in Brabant en Limburg. We weten wat er speelt. Wij helpen onze klanten bij het observeren en interpreteren van het eigen functioneren. We vertalen deze bevindingen naar verbeterplannen en ondersteunen bij de invoering ervan.' Verbunt: 'Fydes is een van de weinige adviesbureaus die is gekoppeld aan een hogeschool. Wij kunnen altijd een beroep doen op de expertise van de vele Fontysinstellingen.'

Cursussen en boeken

Fydes richt zich onder meer op pedagogisch en didactisch handelen, kind- en leerlingzorg, taal en rekenen, management en organisatie. Elk jaar komt het bureau met een nieuw cursusaanbod

en nieuwe naslagwerken. *Op Woordenjacht* bijvoorbeeld is een publicatie die onderwijskrachten woordschatactiviteiten systematisch leert inzetten. Dat gebeurt via een informatiebijeenkomst. Het boek *De kunst en wetenschap van het lesgeven* biedt een evidence-based denkkader voor goed, opbrengstgericht onderwijs met negen vragen om de eigen lessen te versterken. Volgens Croes zijn instrumenten vooral bedoeld ter oriëntatie en voor theoretische ondersteuning. 'Als er behoefte aan is, begeleiden wij bij de implementatie ervan.'

Passend onderwijs

Daarnaast speelt Fydes in op actuele ontwikkelingen. Een prachtig voorbeeld is passend onderwijs, vinden Verbunt en Croes. 'De overheid verplicht scholen voor iedere leerling onderwijs aan te bieden dat aansluit bij zijn of haar mogelijkheden en talenten. Dat vraagt een cultuuromslag. Fontys Fydes helpt scholen hierbij.' Het tweetal vindt het belangrijk dat hun adviseursteam in gesprek blijft met het werkveld. Croes: 'We vragen waar beroepskrachten behoefte aan hebben en wat hen bezighoudt.' Verbunt: 'We doen het samen met de klant. Ons gezamenlijke doel is goede leerresultaten, tevreden ouders en uiteindelijk een uitstekende beoordeling door de inspectie.'

Fontys Fydes is in het bezit van de ISO-certificering en de CEDEO-erkenning.

Andy de Graaf, directeur van basisschool De Lichtenbergh in Tilburg over Fontys Fydes: 'Als school zijn wij ontzettend tevreden over de professionaliteit en de manier van begeleiden vanuit Fydes. De adviseurs zijn inspirerende mensen die weten waar het om draait in het onderwijs. Ze hebben aandacht voor de persoon achter de leerkracht. We worden op maat bediend.'

'Wat wij doen heeft reële waarde'

Studenten en professionals werken samen aan stedelijke vraagstukken

Marc Glaudemans is lector Stedelijke Strategieën en hoofd van Fontys Academie voor Architectuur en Stedenbouw. De projecten die hij coördineert sluiten aan bij de toenemende noodzaak om de beroepspraktijk blijvend te ontwikkelen.

Tekst: Marieke Raven Foto: Bart van Overbeeke

Een geschiktere plek voor onze ontmoeting hadden we niet kunnen bedenken. Als lector Stedelijke Strategieën houdt Marc Glaudemans zich bezig met de transformatie van steden. Hij knikt tevreden wanneer hij om zich heen kijkt in een van de ruimtes van de Lichttoren. De betonconstructie, de trappen en liftschachten, de gevel, de vloeren, alles stamt nog uit de jaren twintig van de vorige eeuw.

De Lichttoren is een voormalig fabrieksgebouw van Philips en staat middenin de Eindhovense binnenstad. De gloeilampenfabriek behoorde tot het Philipscomplex, eens een gesloten enclave. Nadat Philips de gebouwen had verlaten, werden de panden verbouwd en is het gebied getransformeerd tot een woon- en werkgebied en culturele omgeving. 'Dit is wat wij doen,' zegt Glaudemans. En knikt nogmaals.

Kenniscentrum

Het lectoraat Stedelijke Strategieën is onderdeel van de Academie voor Architectuur en Stedenbouw van Fontys Hogeschool voor de Kunsten in Tilburg. Glaudemans is naast lector hoofd van de academie. Binnen zijn lectoraat begeleidt hij studenten en cursisten en werkt hij samen met experts uit het bedrijfsleven. Hij brengt ze samen in wisselende kenniskringen, afhankelijk van de vraag uit de beroepspraktijk. 'We zijn een denktank, kenniscentrum en ontwerplaboratorium op het gebied van ruimtelijke vraagstukken van middelgrote steden. Omdat steden voortdurend in beweging zijn, is stedelijke ontwikkeling afhankelijk van veel verschillende partijen en factoren. Dat vraagt om strategisch en toegepast handelen. De denktank, met input van experts en afgestudeerde cursisten, biedt non-profitconsultancy.

Strategisch fundament

Het lectoraat presenteert zich naar buiten toe als Stadslab, voluit *Stadslab European Urban Design Laboratory*. 'We werken veel over de grens, dan is het lastig uitleggen wat een lectoraat is en doet. Daarentegen weet iedereen wat een kenniscentrum is. Onze Stadslab-projecten zijn vraagstukken van daadwerkelijke opdrachtgevers, meestal zijn dat gemeentelijke of regionale overheden. Naar gelang de vraag zoek ik de juiste professionals en lokale partners erbij. Samen met een groep deelnemers van de opleiding gaan we aan de slag met de onderzoeksvraag. Het resultaat is een strategisch fundament, een visie voor een stedelijke ontwikkeling. Het is de bedoeling dat we onze opdrachtgever inspireren tot een vervolgproces. Wij bedenken wel het plan, maar voeren het niet uit. We denken erover na hoe Fontys in de nabije toekomst ook in dit vervolgtraject kan voorzien.'

Permanente educatie

De Stadslabprojecten sluiten aan bij de toenemende noodzaak om de beroepspraktijk blijvend te ontwikkelen. 'Kennisonwikkeling en het openstaan voor nieuwe inzichten en andere methoden is een meerwaarde voor zowel studenten als professionals. Het lectoraat voorziet als het ware in een permanente educatie voor de beroepsgroep. Dat wordt onderkend door een aantal grote architecten- en stedenbouwkundige bureaus. Enerzijds verwelkomen zij nieuwe werknemers met veel praktijkervaring. Anderzijds sturen zij bestaande werknemers weer de schoolbanken in, waarna deze 'super-gemotiveerd' terugkeren. Bovendien zorgt hun deelname aan projecten er vaak voor dat ze

vooraan staan bij een vervolgtraject. Op deze manier koppelen we indirect ook opdrachtgevers en uitvoerders.'

Masterclass

Het lectoraat is inmiddels vier jaar jong en heeft al diverse korte en lange projecten op haar naam staan. Een project, ook wel masterclass genoemd, duurt een week tot vier maanden, afhankelijk van het vraagstuk. 'Een voorbeeld van een recent project is de herdefiniëring van een stadspark in de Oekraïense stad Melitopol. Een prachtig, maar sterk verwaarloosd park uit de jaren dertig van de vorige eeuw. De lokale overheid wilde een blits park dat alle belangrijke bladen zou halen. Wij zagen al gauw in dat dat geen zin had. Het stadsbestuur had er simpelweg de middelen niet voor. Het uiteindelijke ontwerp is een betaalbaar plan dat aansluit bij het interculturele karakter van de stad. De opdrachtgever is dusdanig enthousiast dat ze het verder gaat uitrollen.'

Formule

De formule werkt ook dichterbij huis. De Tilburgse Spoorzone, een voormalig rangeerterrein van de NS, is lang een gesloten terrein geweest. Sinds het enorme gebied is opengesteld, is het de vraag wat ermee moet gebeuren. 'Door het aanmoedigen van kleine initiatieven en tijdelijk ondernemerschap willen we het terrein op de kaart zetten. Mettertijd zal er iets groters ontstaan.' Glaudemans denkt even na en zegt dan: 'Ja, net zoals hier op het voormalige Philipsterrein.'

'Kennisontwikkeling en het openstaan voor nieuwe inzichten en andere methoden is een meerwaarde voor zowel studenten als professionals'

'Ik merk dat ik er in mijn werk zoveel aan heb'

Tekst: Renske Nieuwpoort Foto: Marco Magielse

'Elk jaar is mijn goede voornemen hetzelfde: iets doen wat me verrijkt.' Of het een cursus drama is of een cursus op het gebied van educatie, de 48-jarige Adeline van Campen blijft zichzelf ontwikkelen. In 2005 rondde de medewerker educatie van Het Brabants Orkest (HBO) de cursus Interne Coördinator Cultuureducatie (ICC) af. Ze begon toen net in haar huidige functie en deze cursus sloot perfect aan op haar kennisbehoefte. 'Omdat de functie medewerker educatie binnen het HBO nog niet bestond, heb ik hem in verloop van tijd echt eigen kunnen maken. De kennis die ik heb opgedaan tijdens de cursus aan Fontys PABO Eindhoven kwam hierbij goed van pas.' Na verschillende andere cursussen volgde Adeline vorig jaar de verdiepende vervolgcursus ICC. 'Mijn kinderen kunnen er intussen wel een beetje om lachen, als 'moeders' weer eens een cursus doet. Maar ik blijf er plezier in houden en merk dat ik er in mijn werk gewoon zoveel aan heb. Door de praktijkgerichte opdrachten kun je je werk integreren in je studie. De workshop 'Componeren in de klas' is hiervan een mooi voorbeeld. Die verbeterde ik mede door de kennis die ik tijdens de cursus ICC heb opgedaan.'

Adeline van Campen

Cursist Fontys PABO Eindhoven

Nederlanders hebben zelf het idee dat ze uitstekend Engels spreken – in werkelijkheid valt dat toch wat tegen, weet docent Engels Elly Klawer. Maar na de cursus Cambridge Advanced English, kun je wél met recht zeggen: my English is excellent!

Cursus: Cambridge Advanced English

Links Henia Heller, midden: Elly Klawer

Voor iedereen met internationale aspiraties:

Er gaat een wereld open

Elke maandag komen ze bij elkaar bij het Talencentrum van Fontys in Eindhoven. De groep bestaat uit tien gemotiveerde cursisten die in twintig weken hun Engels naar een niveau hoger brengen. De lessen worden gegeven door Elly Klawer, al 32 jaar gepassioneerd docente Engels. De onderwerpen in de cursussen zorgen voor boeiende lessen, vertelt ze. 'Je wordt geprikkeld om interessante gesprekken te voeren. Er zit ook humor in de opdrachten, waardoor cursisten met fun aan het werk zijn.'

Tekst: Chris van de Graaf

Foto: Bart van Overbeeke

Perfect spreken en schrijven

De algemene taal cursus Cambridge Advanced English werkt toe naar een internationaal erkend certificaat, niveau C1. In het buitenland weet men wat dat betekent: je kunt in bijna alle situaties over bijna alle onderwerpen in gesprek met Engelstaligen. In elk bedrijf waar Engels de voertaal is, kun je terecht. Voor een Nederlands bedrijf verzorg je probleemloos de internationale contacten. Allerlei mensen doen de cursus, bijvoorbeeld werkenden met internationale aspiraties en studenten van over de hele wereld. De cursus beslaat twintig avonden van drie uur. Daarnaast doe je nog zo'n tien tot vijftien uur per week thuisstudie. Het accent ligt op spreken en schrijven, want luisteren en lezen geven meestal minder problemen.

Internationalisering

Henia Heller is deze maandag één van de cursisten. Ze is docent psychologie aan Fontys Hogeschool HRM en Pedagogiek. Eén dag in de week werkt ze zelf als psychologe. Er gebeurt in haar werkomgeving veel rondom internationalisering, vertelt ze. 'Zo heb ik in Finland in het Engels les gegeven aan een hogeschool. Dat viel me tegen. We spreken allemaal een woordje Engels, maar zorgvuldig schrijven, het spreken in gezelschap, kort en bondig meningen onderbouwen – dat is andere koek.'

Vooruitgang

Ze boekt nu de vooruitgang die ze wenst, mede dankzij het plezier dat ze beleeft aan de cursus. 'Je zit met buitenlanders in dezelfde groep waardoor de voertaal Engels is. Daarbij is het leuk en verrijkend om met mensen uit andere culturen bezig te zijn.' Over enkele maanden gaat Henia lesgeven aan internationale studenten. 'Daarmee kan ik mijn Engels onderhouden. Ook wil ik graag vaker naar het buitenland om studenten te motiveren naar Nederland te komen. Dat kan ik dankzij deze cursus natuurlijk veel beter dan voorheen.'

Over Cambridge Advanced English
De cursus is ontwikkeld door Cambridge University Press. De British Council neemt aan het eind van de cursus de examens af. Het aantal deelnemers aan de cursus is tussen de acht en twaalf. Voor toelating is er een test. Het Talencentrum biedt nog twee cursussen Engels: één op een niveau onder Cambridge Advanced English (B2) en een niveau erboven (C2).

In Zuid-Nederland is Fontys met 40.000 studenten en 4.000 medewerkers de grootste hogeschool. Met opleidingen en cursussen in vrijwel alle denkbare sectoren is Fontys een van de belangrijkste kennisinstellingen van Brabant en Limburg. Nadrukkelijk zoekt Fontys de samenwerking met het beroepenveld. Hierdoor wordt de startbekwaamheid van onze afgestudeerden gegarandeerd en omgekeerd biedt deze wisselwerking ook uitstekende mogelijkheden voor instellingen en het bedrijfsleven voor een professionaliseringslag.

Fontys staat voor KWALITEIT

Fotografie: Bart van Overbeek

De focus bij Fontys ligt voortdurend op hoge kwaliteit. Zowel studenten, cursisten, medewerkers als uiteraard het beroepenveld stellen hieraan eisen. Zij houden Fontys scherp en zorgen voor een

voortdurende stroom aan vernieuwingen. Daarmee kan Fontys haar maatschappelijke opdracht waarmaken voor het 'afleveren' van goede professionals.

Impact

De impact voor de regio Zuid-Nederland van een hogeschool als Fontys is bijzonder groot. Fontys levert immers de komende tien jaren weer zo'n 100.000 nieuw opgeleide hbo-ers af, die voor een groot deel op cruciale en vitale functies en plekken in het bedrijfsleven komen te werken. Of bij lokale overheden, maatschappelijke instellingen of ziekenhuizen. In de wereld van de sport of de cultuur. En zo'n 75 procent van de leerkrachten op de basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs in Zuid-Nederland zijn opgeleid door de lerarenopleidingen van Fontys. Velen van deze professionals keren na verloop van tijd weer terug om hun kennis en vaardigheden te actualiseren of om zich te specialiseren.

Kennis delen

Fontys is een kennisinstelling, dus kennisontwikkeling en kennis-circulatie vormen de kern van alle producten, zoals opleidingen, advies(trajecten) en onderzoeken. Daarbij zijn allerlei vormen mogelijk: in voltijd, deeltijd, dual, incompany of op maat gemaakte flexibele studieroutes.

Een goede wisselwerking met het beroepenveld, bedrijven en maatschappelijke instellingen is noodzakelijk om actueel en innovatief te blijven in onze kennisintensieve samenleving. Daar draagt aan bij dat studenten en docenten met grote regelmaat in die bedrijfsomgeving ervaring kunnen opdoen. Dat vraagt goede partnerschappen. Slimme verbindingen in onze omgeving. Veel bedrijven en organisaties weten inmiddels de weg naar Fontys te vinden voor het aanbieden van stageplaatsen en/of afstudeerplaatsen, of om hun medewerkers te scholen op hbo-niveau. Minder bekend is dat onze studenten in alle studiejaar praktijkgerichte opdrachten voor hen kunnen uitvoeren, waarbij zij gecoacht worden door docenten en lectoren. Bedrijven die opdrachten/projecten/onderzoeken door onze studenten hebben laten uitvoeren zijn enthousiast over de resultaten en het niveau.

Verder leren?

Het huidige klimaat van werkgelegenheid is minder gunstig. Veel mensen maken daarom de keuze om zich na een mbo- of hbo-opleiding verder te ontwikkelen door het volgen van een nieuwe opleiding, master, cursus of training. Fontys biedt een heel scala aan mogelijkheden om kennis te verbreden of te verdiepen. Afgestudeerden van Fontys kunnen daarbij vaak profiteren van verkorte opleidingen en/of gereduceerde leselden.

Veel afgestudeerden van Fontys sluiten zich aan bij alumni-netwerken. Daardoor worden zij op de hoogte gehouden van actuele ontwikkelingen binnen hun vakgebied, interessante scholingsmogelijkheden, vacatures, banenmarkten en beurzen. Zo kunnen zij bijvoorbeeld profiteren van kortingen voor talencursussen van het Talencentrum van Fontys. Via het Fontys Loopbaancentrum kunnen afgestudeerden ook hulp krijgen bij het kiezen van een vervolgopleiding of baan.

Aanbod

Het totale aanbod van Fontys is te vinden op www.fontys.nl onder 'Professionals'. Met een eenvoudig keuzemenu kan snel gezocht worden op: interessegebied, lesplaats, opleidingstype met een keuze uit (post-)hbo-opleidingen, Associate degrees, masters, cursussen of trainingen. Tevens kan de studievorm worden gekozen: voltijd, deeltijd, duaal of in-service. Natuurlijk kan ook een zoekterm worden ingevuld. Na deze keuze wordt het specifieke aanbod van Fontys getoond. Een beschrijving geeft basale informatie over onder andere de inhoud, de voorwaarden voor deelname en de kosten. Extra informatie is veelal te vinden op de website van het instituut dat dit specifieke aanbod uitvoert.

Intake-assessment

Mensen hebben vaak meer in huis dan uit hun diploma's en/of curriculum vitae blijkt. De kennis en vaardigheden die iemand in de loop van de tijd als werkervaring (of daarbuiten) heeft opgedaan zijn minstens zo belangrijk. Bij veel opleidingstrajecten zijn er mogelijkheden om een studie in te korten. Er wordt dan rekening gehouden met eerder verworven competenties. Op grond van deze competenties (combinatie van kennis, houding en vaardigheden) is

iemand al in staat in bepaalde rollen ook bijbehorende taken naar behoren uit te voeren. Als gekozen wordt voor een studie die aanverwant is aan eerder behaalde diploma's en/of werkervaringen, dan kunnen bepaalde onderdelen van de nieuwe studie wellicht komen te vervallen. Dit wordt getoetst in een intake-assessment, dat in verschillende vormen wordt uitgevoerd.

Onvoldoende vooropleiding

Iedere opleiding stelt eisen aan de vooropleiding die iemand heeft gehad. Als men niet beschikt over een diploma dat toegang geeft tot een hbo-opleiding, maar men is wel 21 jaar of ouder, dan kan in veel gevallen worden deelgenomen aan een toelatingsonderzoek. Het 21+ toelatingsonderzoek bestaat uit een testdag met een capaciteitenonderzoek, waarin onder andere opdrachten en vragen over de spelling van woorden, grammatica, analytisch denken, ruimtelijk- en technisch inzicht en rekenvaardigheid zijn opgenomen. Ook voor cursussen en trainingen kunnen eisen gesteld worden aan vooropleiding en eerder verworven competenties. Elke cursus of training kent specifieke voorwaarden die vermeld staan bij betreffende activiteit.

Denk groter

Fontys biedt een scala aan mogelijkheden voor mensen met ambities die verder willen groeien in functie of kennis. Door een adequate begeleiding, oprechte en persoonlijke ondersteuning door vakbekwame docenten, zorgen we voor ruime mogelijkheden voor cursisten om een eigen accent aan de scholing te geven. Samen met hen creëren we een plek waar zij worden gestimuleerd om méér te willen. Verder te kijken en groter te denken. Kiezen voor Fontys betekent investeren in uw eigen toekomst. Wij bieden praktijkgerichte, geaccrediteerde opleidingen met een duidelijke waarde op maatschappelijk niveau. Daarmee ondersteunen we de filosofie van een 'leven lang leren' in optima forma.

Fontys Klantcontactcentrum

Alle informatie over Fontys is te vinden op www.fontys.nl. Of bel met het Fontys Klantcontactcentrum tel. 08850 80000 of mail naar info@fontys.nl

Fontys biedt meer

Fontys biedt studies en advies aan op het gebied van:

- Bedrijfsmanagement
- Communicatie
- Economie
- Engineering
- Gezondheidszorg
- ICT
- Kunsten
- Logistiek
- Marketing
- Media
- Mens en Maatschappij
- Natuurwetenschappen
- Onderwijs
- Rechten
- Sport
- Talen

De hoofdlocaties van Fontys bevinden zich in Eindhoven, Tilburg, 's-Hertogenbosch, Sittard en Venlo. Een aantal opleidingen wordt ook op andere locaties in het land gegeven, of zijn opgezet volgens het principe van e-learning. Zie ook: www.fontys.nl

Lerarenbeurs voor scholing

Bent u bevoegd leraar in het primair, voortgezet onderwijs, het middelbaar of hoger beroepsonderwijs? Dan kunt u een 'Lerarenbeurs voor scholing' aanvragen als u uw professionele niveau wilt verhogen, uw vakkennis wilt verbreden of u wilt specialiseren. De beurs bedraagt max. € 7.000 en moet vóór aanvang van de scholing worden aangevraagd.

Meer informatie: ib-groep.nl.

Fontys voor werkgevers

Een maatwerkopleiding, onderzoek of advies betekent ook voor Fontys kenniscirculatie. De expertise binnen een bedrijf of instelling wordt verenigd met de expertise die Fontys te bieden heeft. Mede daardoor zijn we in staat om maatwerk te leveren. Advies-, scholings- en onderzoekstrajecten worden in inhoud en vorm afgestemd, sluiten aan op de werksituatie en kunnen op praktisch ieder gewenste locatie worden uitgevoerd.

Lectoraten

Fontys heeft een groot aantal lectoren aan zich verbonden op relevante terreinen waarin zich actuele maatschappelijke vraagstukken voordoen. Lectoren doen in hun lectoraat samen met experts praktijkgericht, wetenschappelijk onderzoek. Onderzoek dat in dienst staat van de beroepsontwikkeling en innovatie van het beroep. Nieuwe inzichten en oplossingen worden direct ter beschikking gesteld aan het beroepenveld en ook gericht ingebed in onze opleidingen. Naast het inzetten van ambitieuze studenten en lectoren kan Fontys ook een beroep doen op academici. Zij promoveren, onder begeleiding van onze lectoren en hun universitaire begeleiders op - voor het hoger beroepsonderwijs - relevante vraagstukken.

Afstudeeropdrachten

De praktijkgerichtheid van onze opleidingen wordt mede mogelijk gemaakt door actuele, relevante stage- en afstudeeropdrachten bij bedrijven en instellingen. Steeds meer studenten worden ingezet om praktijkgerichte opdrachten en onderzoeken uit te voeren. Het zijn veelal opdrachten vanuit het beroepenveld die voor een bedrijf of instelling van toegevoegde waarde blijken. Door de begeleiding vanuit het beroepenveld en de opleiding kan ook hier maatwerk geleverd worden.

Om werkgevers snel op weg te helpen en om de juiste keuze te maken in de ruim dertig hogescholen van Fontys is een eenvoudig digitaal hulpmiddel ontwikkeld. Dat is te vinden op www.fontys.nl onder 'Werkgevers'. Daar kan worden aangegeven of men op zoek is naar stagiaires, of men kan stageplekken aanmelden.

Onderwijs

Fontys heeft een sterke connectie met onderwijs. De lerarenopleidingen en de bijbehorende masters behoren tot de beste van ons land. Onze onderwijsadviseurs en docenten ondersteunen al jaren scholen en instellingen op het gebied van schoolontwikkeling en leerlingenzorg. Zij staan midden in de praktijk, kennen de onderwijsmarkt dan ook van binnenuit en leveren concrete oplossingen. Zij stimuleren ontwikkeling op alle niveaus: van zowel de leerling, de leraar, de school als de gehele onderwijsorganisatie.

Publicaties

Lectoren en docenten van Fontys werken mee aan allerlei publicaties. Zij stellen via de Fontys Publicatiebank hun informatie digitaal beschikbaar. Deze kennis is direct bereikbaar via www.fontys.nl en voortdurend te raadplegen. Daarbij heeft iedere bezoeker rechtstreeks de mogelijkheid contact te zoeken met de auteur(s), zodat snel ingespeeld kan worden op mogelijke vragen en opdrachten.

Veel bedrijven en instellingen kennen Fontys, omdat zij stagiaires de kans bieden praktijkervaring op te doen. Minder bekend is dat Fontys de nodige expertise in huis heeft om bedrijven en instellingen en hun medewerkers te professionaliseren. Dat kan onder andere door op maat gemaakte opleidingen, adviestrajecten of toegepast onderzoek, waarbij studenten in opleiding onder begeleiding van docenten en/of lectoren tot verrassende, adequate resultaten komen.

Een hbo-student in dienst?

De fiscus komt een aantal bedrijven tegemoet door een fiscale stimulans. Het hoger beroepsonderwijs stimuleert gelijktijdig werken en leren. In een zogenoemde 'duale leerweg' doen studenten een deel van hun hbo-opleiding in de vorm van een leerwerktraject. De fiscus komt werkgevers die een student in zo'n leerwerktraject in dienst nemen, financieel tegemoet. Het belastingvoordeel kan oplopen tot € 2.753 per jaar (2012) per student-werknemer. Daarnaast stellen ook enkele brancheorganisaties financiële faciliteiten ter beschikking. Meer weten? Informeer bij de belastingdienst, tel: 0800 - 0543, of kijk op hun site onder 'afdrachtvermindering onderwijs'.

Huisartsen Jan Dethmers en Henk Boelhouwer komen elke week vanuit Klazienaveen en Mijdrecht naar Eindhoven voor een cursus vaatdiagnostiek. Beiden hebben eerder de basiscursus echografie van een jaar gevolgd en volgen nu de korte aanvullende cursus 'vaten', speciaal gericht op de beroepspraktijk van een huisarts.

Echografie binnen de huisartsenpraktijk

Tekst: Dorien van Witteveen Foto: Bart van Overbeeke

Henk Boelhouwer: 'Acht jaar geleden ben ik begonnen met de basiscursus. Dat is zo goed bevallen dat ik daarna een cursus MSU - bewegingsapparaat en gewrichten - heb gevolgd en nu dus bezig ben met vaatdiagnostiek. Hierna wil ik ook nog de andere onderdelen volgen die onder eerstelijns echografie vallen.'

Jan Dethmers: 'Je hebt je patiënten zo veel meer te bieden. Je kunt zorgvuldiger en sneller diagnoses stellen en je hoeft mensen niet overal voor door te verwijzen. Stel je voor iemand heeft verschrikkelijke buikpijn. Je kunt alle organen zien en onnodige ongerustheid meteen wegnemen. Boelhouwer: 'Een aneurysma of een buitenbaarmoederlijke zwangerschap herken je meteen. Als je een zwangere vrouw met pijn in de onderbuik op je spreekuur krijgt, twijfel je soms of je haar moet doorverwijzen naar de gynaecoloog.' Dethmers: 'Het is ook fijn dat de patiënt meteen mee kan kijken. Als iemand last heeft van zijn schouder bijvoorbeeld, kun je laten zien waar bij bepaalde bewegingen de pijn zit.'

Afgestemd op beroepspraktijk

De afstand is voor beiden blijkbaar geen

enkel probleem. Dethmers: 'Een collega bij mij uit de regio vertelde over de basisopleiding en hoe goed die bevallen was. Ook toen ik zelf ben gaan googlen kwam ik uit op bij deze opleiding.

Ze werken met duidelijk omschreven doelen en voor zover ik weet is dit het enige erkende opleidingsinstituut dat zich richt op de zakelijke markt.' Dethmers: 'De cursussen zijn goed afgestemd op de beroepspraktijk, niet alleen qua inhoud maar ook qua tijden. De komende periode wordt er zelfs op locatie een cursus op maat gegeven, voor een groep huisartsen in Klazienaveen.'

Studenten als model

Naast de echografiecursussen voor huisartsen kunnen ook andere beroepsgroepen bij de Paramedische Hogeschool terecht, zoals reumatologen, sportartsen en fysiotherapeuten. Iedereen die een cursus succesvol doorloopt krijgt een door zijn eigen beroepsvereniging erkend certificaat.

Alle docenten zijn werkzaam in de praktijk waarin ze lesgeven. De begeleiding is afgestemd op de doelgroep. In het geval van huisartsen is die vrij intensief omdat zij

'Docenten, collega's, studenten, iedereen is enthousiast en gemotiveerd'

relatief weinig mogelijkheid hebben om in hun eigen praktijk te oefenen. In de groep van Boelhouwer en Dethmers betekent dat één docent en één echoapparaat op twee of drie cursisten. Studenten van de dagopleiding fungeren vaak als model en zorgen zo voor nog meer interactie en kennisuitwisseling. Boelhouwer: 'Met een groep gelijkstemden samenwerken is gewoon leuk. Docenten, collega's, studenten, iedereen is enthousiast en gemotiveerd.'

FONTYS.

NOOIT TE OUD OM TE LEREN

Tot ziens BIJ FONTYS

Colofon * Fontys. *

Fontys. is een uitgave van Fontys Hogescholen en vervaardigd door de Dienst Marketing en Communicatie

Hoofd- en beeldredactie: Monique van Laar, Ingrid Oonincx
Medewerkers: Martine Croll, Chriz van de Graaf, Paul Geerts,
Jaap van Loon, Renske Nieuwpoort, Marieke Raven,
Dorien van Witteveen

Fotografie: Marco Magielse, Bart van Overbeeke
Vormgeving: Iris Roothans

Met dank aan: (stage-)bedrijven en (oud-)studenten, medewerkers en docenten van Fontys Hogescholen

**GROEI VERDER
MET FONTYS**

**DENK
GROTER**

